

รายการไอคิว 180 กับการเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

นายฉัตรพุทธิ เปรมประยูรวงศา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตรรัฐกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2544

ISBN 974-281-529-1

The Viewing Behavior And Perception of Use and Gratification of
Secondary School Students in Bangkok Metropolitan Area toward IQ 180 Show

Mr. Dhirabudh Premprayoonwongsa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Business Communication Arts

Graduate School, Dhurakijpundit University

2001

ISBN 974-281-529-1

เลขทะเบียน	0141636
วันที่พิมพ์	-9.ธ.ย.2544
เลขเรียกหนังสือ	วท.
	302.2345
	74185
	ก 2

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ รายงานไอคิว 180 กับ การเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจ ของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

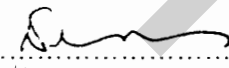
โดย นายถิรพุทธิ เปรมประยูรวงศา

สาขาวิชา นิเทศศาสตรธุรกิจ

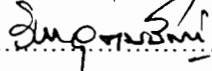
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์อรุณ งามดี

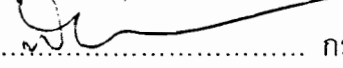
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

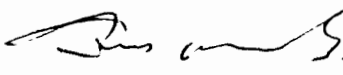

.....ประธานกรรมการ
(ศ.สุกัญญา สุลบรรทัด)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์อรุณ งามดี)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(รศ.วิภา อุดมจันทร์)

.....กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย
(รศ.ดร.พีระ จิรโสภณ)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รศ.ดร.สิงหา เจียมศิริ)

วันที่ 3 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายฝ่าย ขอกราบ
ขอบพระคุณท่านประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ สุกัญญา สุดบรรทัด กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ วิภา อุตมฉันทน์ รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิระโสภณ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์อรุณ งามดี เป็นอย่างสูงที่รับเป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้กรุณาให้คำปรึกษาเพื่อชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทความรู้ให้ในระหว่างศึกษา
ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโท คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตทุกท่าน
ที่ช่วยประสานงานในขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณสำนักงานประชาสัมพันธ์ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)
และทีมงานรายการไอคิว 180 ทุกคนที่เอื้อเฟื้อข้อมูล รวมถึงคำแนะนำต่าง ๆ

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่เลี้ยงดูอบรมสั่งสอน รวมถึงน้องชายและน้องสาว
ที่เป็นกำลังใจให้เสมอมา และส่วนหนึ่งต้องขอบคุณเพื่อนที่เคียงบ่าเคียงไหล่มา คุณฉวีรัฐดี เมฆมณีจันทร์
และเพื่อน ๆ พี่ ๆ ที่คอยกระตุ้นเตือนมิให้ท้อแท้ และเป็นกำลังใจสนับสนุนให้ทำวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ให้สำเร็จ

และสุดท้ายความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอให้ส่งผลดีต่อทุก ๆ ท่านที่ได้
เอ่ยนามและไม่ได้ระบุนามมาด้วย ณ ที่นี้ ส่วนความผิดพลาดและข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้ทุกประการ

ฉัตรทุลาธิ์ เปรมประยูรวงศา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิตติกรรมประกาศ	๙
สารบัญตาราง	๑๐
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาที่วิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.4 สมมติฐานการวิจัย	6
1.5 ขอบเขตการวิจัย	6
1.6 นิยามศัพท์	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อ	9
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับสื่อมวลชน	15
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ประชากร	22
3.2 กลุ่มตัวอย่าง	22
3.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง	23
3.4 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย	23
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
3.6 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
3.7 การหาความเชื่อมั่น	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.8 การวัดค่าตัวแปรและเกณฑ์การให้คะแนน	25
3.9 การวิเคราะห์ข้อมูล	26
4 ผลการวิจัย	37
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	58
5.2 การอภิปรายผล	62
5.3 ข้อเสนอแนะทั่วไป	69
5.4 ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยในอนาคต	71
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ประวัติผู้เขียน	

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	แสดงผลการวิเคราะห์ร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์	28
2	แสดงผลการวิเคราะห์ร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับความถี่ในการรับชมรายการ	29
3	แสดงผลการวิเคราะห์ร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการชมรายการ	30
4	แสดงผลการวิเคราะห์ร้อยละเกี่ยวกับรายการและการติดตามรายการ	31
5	แสดงผลการวิเคราะห์ร้อยละเกี่ยวกับสาเหตุที่รับชมรายการ	32
6	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนกับการรับรู้ประโยชน์	33
7	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนกับความพึงพอใจ	35
8	แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการรับรู้ประโยชน์	37
9	แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจ	40
10	แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการรับรู้ประโยชน์	42
11	แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจ	44
12	แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการรับชมรายการกับการรับรู้ประโยชน์	46
13	แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการรับชมรายการกับความพึงพอใจ	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

14	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ติดตามรายการกับการรับรู้ประโยชน์	52
15	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ติดตามรายการกับความพึงพอใจ	55

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รายการไอคิว 180 กับการเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อนักศึกษา	นายดิเรกฤทธิ์ เปรมประยูรวงศา
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์อรุณ งามดี
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ธุรกิจ
ปีการศึกษา	2543

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 432 คน โดยเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนของโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ จำนวน 216 คน กับนักเรียนของโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ จำนวน 216 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูล การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า t-Test ค่า F-Test ซึ่งประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ การรับรู้ประโยชน์ ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเปิดรับรายการไอคิว 180 กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย การศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ระดับชั้นละเท่า ๆ กัน โดยพฤติกรรมเปิดรับรายการไอคิว 180 มีความถี่ในการรับชมรายการส่วนใหญ่ชมรายการเดือนละ 1 - 3 ครั้ง มีพฤติกรรมชมรายการดูจนจบบ้าง ไม่จบบ้าง มีการติดตามรายการมา 1 - 6 ปี โดยส่วนใหญ่มีเหตุผลการรับชมรายการเพื่อเพิ่มพูนความรู้
2. การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อรายการไอคิว 180 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งการรับรู้ประโยชน์ต่อรายการไอคิว 180 ส่วนใหญ่ช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และความพึงพอใจต่อรายการไอคิว 180 ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์

3. ลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์ต่อรายการไอคิว 180 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายการไอคิว 180

4. ระดับการศึกษาของนักเรียนของโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อรายการไอคิว 180 แต่เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อรายการไอคิว 180 ส่วนนักเรียนของโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ เพศ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อรายการไอคิว 180

5. ความถี่ในการรับชม ของนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อรายการไอคิว 180 แต่ระยะเวลาที่ติดตามรับชมรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อรายการไอคิว 180 ส่วนความถี่ในการรับชมของนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ ส่วนระยะเวลาที่ติดตามรับชมรายการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์แต่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายการ ไอคิว 180

Thesis Title	The Viewing Behavior and Perception of Use and Gratification of Secondary School Students in Bangkok Metropolitan Area towards IQ 180 Show
Name	Mr. Dhirabudh Premprayoonwongsa
Thesis Advisor	Mr. Arun Ngamdee
Department	Business Communication Arts
Academic Year	2000

Abstract

This is a quantitative research, using questionnaires as tools for collecting data. The sample group consists of 432 secondary and high school students (Matayom Suksa 1-6) in Bangkok Metropolitan area. A comparison is made between 216 students with experience in the show participation and 216 students without such experience. The data are analyzed, using frequency, percentage, mean, t-test and F-test assessed by SPSS/PC+. The objective of this research is to study the demographic characteristics, the perception of use and gratification, the relationship between the demographic characteristics and the perception of use and gratification including the relationship between the viewing behavior and the perception of use and gratification towards IQ 180 Show.

The findings of the research are as follows :

1. The sample group consists of more girls than boys. They are equally divided into those who study at secondary level and high school level. In terms of the frequency of exposure, the majority of them view the show 1-3 times a month. Some sit through the entire show, others do not. Most of them have been regular viewers of the show for 1-6 years. The reason for viewing is to increase their knowledge.

2. The perception of use and gratification towards IQ 180 Show is at a high level. In view of the perception of use, most of them agree that the show benefits them in terms of making full use of their spare time. As regards the gratification, most of them agree that the show increases their knowledge of mathematics.

3. The school participation in the show relates with the perception of use towards IQ 180 Show but does not relate with the gratification towards the show.

4. The educational level of the students with experience in the show participation relates with the perception of use and gratification towards IQ 180 Show. However, sex does not relate with the perception of use and gratification towards the show in general. As for the students without experience in the show participation, sex and educational level do not relate with the perception of use and gratification towards IQ 180 Show.

5. The frequency of exposure of the students with experience in the show participation relates with the perception of use and gratification towards IQ 180 Show. But the duration of viewing does not relate with the perception of use and gratification towards the show. By contrast, the frequency of exposure of the students without experience in the show participation does not relate with the perception of use and gratification. The duration of viewing does not relate with the perception of use but relates with the gratification towards IQ 180 Show.

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีสื่อมวลชนย้อนหลังไปเกือบ 160 ปีแล้ว คือ หนังสือพิมพ์ (พ.ศ. 2387) ภาพยนตร์ (พ.ศ. 2447) วิทยุกระจายเสียง (พ.ศ. 2447) และโทรทัศน์ (พ.ศ. 2498) ต่อมาก็ได้มีสื่อวิดีโอ สื่อสิ่งพิมพ์หลาย ๆ ประเภท และสื่อเคเบิลทีวีบรรดาสื่อเหล่านี้มีบทบาทและคุณลักษณะในการส่งสารที่แตกต่างกันไป เช่น ทางภาพทางเสียง ทั้งระบบนิ่งและการเคลื่อนไหว มีสีสันให้ความรู้สึกทางด้านมิติ คุณภาพ และประสิทธิภาพต่าง ๆ กัน และด้วยภาษาต่าง ๆ กันไป สื่อมวลชนเหล่านี้เข้ามามีส่วนพัวพันกับชีวิตประจำวันของคนเรายู่ตลอดเวลา โดยทำหน้าที่บอกข่าวสาร แจ้งข้อเท็จจริง ให้การบันเทิง ให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต (กิตติสมานไทย. 2534 : 4)

ในบรรดาสื่อมวลชนหลัก ๆ ของเมืองไทย โทรทัศน์จัดได้ว่าเกิดขึ้นหลังสุด แต่กลับเป็นสื่อที่มีความสำคัญและทรงอิทธิพลมากกว่าสื่ออื่น ๆ โทรทัศน์สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกหมู่เหล่าและมีบทบาทในสังคมเพิ่มมากขึ้นทุกที โทรทัศน์ได้แทรกตัวเองเข้าไปในทุกสถาบันย่อยของสังคมไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเมือง เศรษฐกิจ สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาและวัฒนธรรม แม้กระทั่งสถาบันครอบครัวและเพื่อน (ขวัญเรือน ไชยอุดม, 2520 : 25)

ปัจจุบันโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีอิทธิพล และได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถส่งผลสะท้อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม สร้างความสัมพันธ์ต่อผู้คน หรือสามารถสะท้อนภาพให้สมาชิกของสังคมที่อยู่ห่างไกลความเป็นจริงได้เป็นอย่างดีคิดตลอดจน การถ่ายทอดเหตุการณ์เคลื่อนไหวของสังคมรอบ ๆ ตัวอยู่ตลอดเวลา โทรทัศน์ก่อให้เกิดคุณค่าและก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งการเจริญเติบโตของเยาวชนได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้คน

การที่โทรทัศน์ได้รับความนิยมและความสนใจจากประชาชนทุกระดับก็เพราะโทรทัศน์ได้รวมเอาคุณสมบัติของวิทยุ หนังสือพิมพ์ และภาพยนตร์เข้าด้วยกัน คือ ผู้ชมสามารถไต่ขึ้นทั้ง

เสียงเช่นเดียวกับการฟังวิทยุ ได้เห็นภาพเคลื่อนไหวติดต่อกันเช่นเดียวกับการดูภาพยนตร์ และได้เห็นตัวหนังสือ เช่นเดียวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์จึงเป็นสื่อมวลชนที่แสดงเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้เห็นได้ชัดเจนที่สุด เพราะคนเรานั้นสามารถรับรู้จากการเห็นถึง 75% ได้ยิน 13% และจากรส 3% โทรทัศน์ให้ทั้งการได้เห็นและการได้ยินทำให้การรับรู้มีถึง 88% โทรทัศน์จึงมีคุณสมบัติในการพัฒนาคนเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ (อรุณพ เชียนถาวร, 2520 : 117)

รายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศในประเทศไทยปัจจุบันมีจำนวนมากหลายรายการ รายการต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมและความพึงพอใจไม่มากนักน้อยต่างกันออกไป โทรทัศน์จึงมีบทบาทความสำคัญต่อสังคมและปัจเจกบุคคลในการดำเนินชีวิตของสังคมปัจจุบัน และยิ่งทางสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ มีการขยายเวลาการออกอากาศเพิ่มขึ้นเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มผู้ชมในช่วงเวลาใด ทำให้โทรทัศน์เป็นสื่อที่คนชมมากขึ้น อิทธิพลของโทรทัศน์คือผู้ชมก็เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว

ในสภาพปัจจุบัน จะเห็นได้ว่ารายการโทรทัศน์ที่ผลิตออกมาส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่เรื่องของความบันเทิงเป็นหลัก ซึ่งอาจจะเป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจากเรื่องของธุรกิจการค้าและผลประโยชน์ ส่งผลให้รายการโทรทัศน์ที่ผลิตออกมาไม่ได้ให้สาระความรู้ ประโยชน์ แก่ผู้ชมอย่างเต็มที่

แต่ยังมีรายการอีกหลายรายการที่มุ่งเน้นประโยชน์ สาระต่าง ๆ รวมถึงส่งเสริมความรู้ความสามารถของเด็ก ซึ่งเด็กก็เปรียบเสมือนไม้อ่อน จะคัดให้โอนเอียงไปทางไหนก็ได้ เราจึงฝากอนาคตของชาติไว้กับพวกเขา ดังนั้นการเอาใจใส่ ปลูกฝัง ชี้นำ และฝึกฝนให้เด็กมีพัฒนาการด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องที่ดีงาม จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง หากเปรียบไปแล้วก็ไม่ต่างอะไรกับการรดน้ำพรวนดินกล้าไม้ให้พร้อมหยั่งราก แตกช่อ ต่อกิ่ง ผลิดอกออกใบให้งอกงาม ซึ่งรายการในประเภทนี้ที่ออกอากาศในปัจจุบันก็มีอยู่หลายรายการด้วยกัน เช่น รายการการบินไทยไขจักรวาล รอบปีที่ 26, รายการยอดอัจฉริยะนครหลวงไทย และเกมคนเก่งกับแอลจี เป็นต้น

เครือข่ายทีวีไทย หรือ บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) เล็งเห็นความสำคัญของเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าของชาติ ในปี พ.ศ. 2525 จึงได้ริเริ่มผลิตรายการ 180 ใคคิว

รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาสำหรับเยาวชน เพราะเห็นว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่ผู้ชมเปิดรับได้ง่าย และในสมัยนั้นรายการสำหรับเด็กยังไม่มี มากนัก เริ่มแรกออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 เป็นเวลา 5 ปี ต่อมาเมื่อปี 2530 ก็ย้ายมาดำเนินรายการที่สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ทั้งสิ้น 11 ปี 3 เดือน ใช้ชื่อรายการ 180 ไอคิว ออกอากาศทางช่อง 5

ปี 2530	วันจันทร์	เวลา 18.00 – 18.30 น.
ปี 2531	วันอาทิตย์	เวลา 9.30 – 10.00 น.
ปี 2532	วันเสาร์	เวลา 17.00 – 17.30 น.
ปี 2533	วันอังคาร	เวลา 18.30 – 19.00 น.
ปี 2534	วันอังคาร	เวลา 18.30 – 19.00 น.
ปี 2535	วันอังคาร	เวลา 18.00 – 18.30 น.
ปี 2536	วันจันทร์	เวลา 17.30 – 18.00 น.
ปี 2537	วันจันทร์	เวลา 17.30 – 18.00 น.
ปี 2538	วันจันทร์	เวลา 17.00 – 18.30 น.
ปี 2539	วันจันทร์	เวลา 17.00 – 17.30 น.
ปี 2540	วันจันทร์	เวลา 17.00 – 17.30 น.
ปี 2541	วันจันทร์	เวลา 17.00 – 17.30 น. (ตั้งแต่ ม.ค. – มี.ค. 41)

ต่อมาได้ย้ายมาอยู่ทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ซึ่งเป็นรายการถามตอบปัญหา หรือที่เรียกว่า quiz show โดยใช้ผู้แข่งขันกำหนดว่า จะตอบปัญหาในเรื่องใด ประเภทใด ใครได้คะแนนสูงสุดจะเป็นผู้ชนะเลิศประจำสัปดาห์ ต่อมาจึงได้จัดประเภทของคำถามเป็นกลุ่ม อันได้แก่ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ผู้ร่วมรายการมีตั้งแต่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป รายการ ไอคิว 180 ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อให้ดูหลากหลายตลอดเวลา และด้วยความสนุก เร้าใจ ผนวกเข้ากับการลับสมอง ประลองปัญญา ทำให้มีเยาวชนจากโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศสนใจเข้าร่วมแข่งขันเป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นจุดเด่นที่ผู้คนจดจำได้ว่าถ้าเป็นรายการตอบปัญหาคณิตศาสตร์ต้องยกให้ รายการไอคิว 180 ซึ่งมีอาจารย์ชัยณรงค์ มนเทียรวิเชียรฉาย เป็นผู้ดำเนินรายการ

โดยรายการย้ายกลับมาสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 เมื่อ 1 ม.ค. 2542 และได้ปรับปรุงรายการให้มีเนื้อหาเข้มข้น ทันสมัยมากขึ้น และเป็นเวทีให้นักเรียนได้ แสดงออกถึงความเก่ง ความเร็ว โดยลักษณะรายการตั้งแต่ต้น เน้นความเร็ว กระชับ ไม่อืดอาด โดยยังคงการตอบปัญหา

โจทย์เลขคณิตศาสตร์เช่นเดิม เนื่องจากคณิตศาสตร์เป็นพื้นฐานให้เยาวชนสามารถคิดค้นอย่างเป็นระบบ และมีเหตุผล แต่เพิ่มช่วงการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ด้วยสารคดีสั้นที่มีเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ วิทยาศาสตร์ และวิทยาการสมัยใหม่ รวมทั้งสารคดีสั้นที่นำผลงานจากกิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ ของเยาวชน ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 จากโรงเรียนทั่วประเทศ ผ่านทางสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยฯ ซึ่งเป็นโครงการที่เครือข่ายชมรมไทยเป็นผู้สนับสนุน เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ อีกทั้งได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ยังเปลี่ยนชื่อรายการใหม่จากเดิม 180 ไอคิว เป็นไอคิว 180 และทางรายการไอคิว 180 ได้หยุดปรับปรุงรูปแบบรายการเมื่อเดือน เม.ย. – ธ.ค. 41 เป็นเวลา 9 เดือน ต่อมาจึงได้กลับมาออกอากาศอีกครั้งที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ในปีต่อมา

ปี 2542 วันพุธ เวลา 17.30 – 18.00 น.

ปี 2543 วันพฤหัสบดี เวลา 18.00 – 18.30 น.

มิ.ย. – ก.ค. 2543 วันพฤหัสบดี เวลา 17.15 – 17.45 น.

โดยทางรายการไอคิว 180 ได้จัดการออกอากาศชั่วคราวเมื่อเดือนสิงหาคม 2543 ทำให้เห็นว่า รายการนี้มีส่วนกระตุ้นและฝึกฝนเยาวชนในสังคมไทยให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ คิดค้น ช่วยสร้างทักษะด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ให้กล้าแกร่งมากขึ้น หากเปรียบไปก็เหมือนกับปุ๋ยชั้นดีที่จะช่วยกระตุ้นให้ต้นอ่อนเบ่งดอก ฝรั่งผล และพร้อมที่จะเป็นใบใหญ่ แผ่กิ่งก้านสาขา ให้ร่มเงาและเป็นประโยชน์ต่อแผ่นดิน

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า รายการไอคิว 180 เป็นรายการโทรทัศน์ที่มีระยะเวลาการออกอากาศเป็นเวลานานรายการหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งมีระยะเวลาตั้งแต่เริ่มแรกเมื่อปี 2525 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 18 ปี องค์กรหนึ่งได้มองเห็นความสำคัญของรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ โดยมีได้มุ่งหวังผลประโยชน์ทางธุรกิจ และเนื้อหารายการยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด ซึ่งน่าจะเป็นรายการโทรทัศน์คุณภาพ ตัวอย่างรายการหนึ่ง ซึ่งผู้ชมน่าจะให้ความสนใจเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงมีคำถามเกิดขึ้นว่ากลุ่ม ผู้ชมได้มีการเปิดรับการคาดหวังประโยชน์และความพึงพอใจอย่างไรบ้างจากการชมรายการ ไอคิว 180

ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย “รายการไอคิว 180 กับการเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” เพื่อนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนารายการโทรทัศน์อื่น ๆ ต่อไป

โดยจะใช้การแบ่งโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ โรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการกับโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ เพื่อนำผลที่จะได้มาปรับเข้าใช้กับชีวิตประจำวัน และอีกทั้งเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนารายการ โทรทัศน์อื่น ๆ ต่อไป

ปัญหาวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการกับนักเรียนของโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการมีลักษณะทางประชากรศาสตร์และพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการไอทีวี 180 อย่างไร
2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนซึ่งมีลักษณะการเข้าร่วมรายการที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อ รายการไอทีวี 180 อย่างไร
3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับของโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อรายการไอทีวี 180 อย่างไร
4. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับของโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการที่มีพฤติกรรมเปิดรับชม รายการไอทีวี 180 แตกต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อรายการ ไอทีวี 180 อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมการเปิดรับชม รายการไอทีวี 180 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ โรงเรียนเคยร่วมรายการ กับไม่เคยเข้าร่วมรายการ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนกับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเคยเข้าร่วมรายการกับไม่เคยเข้าร่วมรายการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเคยเข้าร่วมรายการกับไม่เคยเข้าร่วมรายการ
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเปิดรับชมรายการไอทีวี 180 กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเคยเข้าร่วมรายการกับไม่เคยเข้าร่วมรายการ

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่มีลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจแตกต่างกัน

2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ของนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการกับนักเรียนของโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจในการชมรายการไอคิว 180 แตกต่างกัน

2.1 นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการที่มีเพศที่แตกต่างกัน จะมีการคาดหวังประโยชน์และความพึงพอใจแตกต่างกัน

2.2 นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. ต้น) กับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. ปลาย) จะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจแตกต่างกัน

3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการกับนักเรียนของโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ ที่มีเหตุการณ์การเปิดรับที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจในการชมรายการ ไอคิว 180 แตกต่างกัน

3.1 นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการที่มีความถี่ในการรับชมรายการที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจแตกต่างกัน

3.2 นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการที่มีระยะเวลาที่ติดตามรายการที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงการเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจรายการไอคิว 180 ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ระหว่างวันที่ 1 เม.ย. 42 - 31 มี.ค. 43

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่เด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้เข้าร่วมรายการไอคิว 180 ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 42 - 31 มี.ค. 43 กับโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการไอคิว 180 ในช่วงเวลาดังกล่าว

นิยามศัพท์

รายการไอคิว 180 หมายถึง รายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. เวลา 18.30 น. – 19.00 น. ความยาวรายการ 30 นาที พิธีกร คือ อาจารย์ชัยณรงค์ มนเกียรติวิเชียรฉาย อำนวยการผลิตโดย บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

การเปิดรับ หมายถึง การที่บุคคลเลือกที่จะสนใจในรายการที่ตรงกับความต้องการของตนเองโดยมีความถี่ในการเปิดรับชมรายการ รวมถึงระยะเวลาการติดตามชมรายการไอคิว 180

การรับรู้ประโยชน์ หมายถึง การได้รับสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ รวมถึงความต้องการของบุคคลที่ว่าสื่อนั้นมีศักยภาพพอที่จะให้ประโยชน์และเป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลเปิดรับชม รายการ ไอคิว 180

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับหลังจากการเปิดรับชมรายการ ไอคิว 180 หรือเนื้อหาของรายการไอคิว 180 ในทางที่ดีซึ่งสามารถตอบสนองความคาดหวังของผู้ชม

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 117 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการกับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการภายในระยะเวลาที่กำหนด

นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ หมายถึง โรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เคยมาตอบคำถามในรายการภายในระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 42 – 31 มี.ค. 43 จำนวน 19 โรงเรียน

นักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ หมายถึง โรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ไม่เคยมาตอบคำถามในรายการภายในระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 42 – 31 มี.ค. 43 จำนวน 98 โรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ช่วยให้ทราบถึงลักษณะทางประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมกรเปิดรับชมรายการไอทีวี 180 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเคยเข้าร่วมรายการ กับโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ
2. ช่วยให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนกับการรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจต่อรายการไอทีวี 180 ของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
3. ช่วยให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมรายการไอทีวี 180 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเคยเข้าร่วมรายการ กับโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ
4. ช่วยให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเปิดรับชมกับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมรายการไอทีวี 180 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเคยเข้าร่วมรายการกับโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ
5. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงแนวทางการผลิตรายการไอทีวี 180 หรือรายการอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

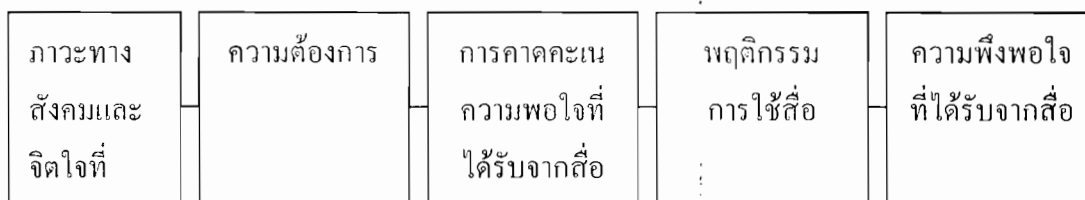
ในการศึกษาวิจัย เรื่อง “รายการไอคิว 180 กับ การเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” นี้ผู้ทำการศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบความคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ อันประกอบไปด้วย

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับสื่อมวลชน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (The Uses and Gratification Theory)

การศึกษาการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อ นั้น คือการศึกษาเกี่ยวกับ (1) สถานะทางสังคมและจิตวิทยาของ (2) ความต้องการส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิด (3) ความคาดหวังใน (4) สื่อมวลชนและแหล่งที่มาของสารซึ่งไปสู่ (5) รูปแบบการใช้สื่อ (หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ) (6) การตอบสนองความต้องการและ (7) ผลสืบเนื่องอื่น ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดไว้ ซึ่งงานวิจัยต่าง ๆ จะมีการเริ่มต้นการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่ไม่ว่างานศึกษาวิจัยเหล่านี้จะมีจุดเริ่มต้นที่แตกต่างกันอย่างไรก็ตาม ก็ล้วนแต่พยายามศึกษาถึงการประเมินการใช้สื่อจากแง่มุมที่สัมพันธ์กับผู้รับสารมากกว่าที่จะศึกษาในแง่เทคโนโลยี สุนทรียศาสตร์ อุดมคติหรือในแง่การแสวงหาความเป็นจริง (Blumler and Katz, 1974 : 21)

แคทซ์ และคณะ (Katz et al., 1974) สร้างแบบจำลองอธิบายการใช้สื่อเพื่อสนองความพอใจซึ่งอธิบายได้ว่าสถานะของสังคมและจิตใจที่แตกต่างกัน ทำให้มนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันไป ความต้องการที่แตกต่างกันนั้นให้แต่ละคนคาดหวังว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้ต่างกัน ดังนั้น ลักษณะการใช้สื่อของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันก็แตกต่างกันไปด้วย ผลสุดท้ายก็คือ ความพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อจะต่างกันไป ซึ่งสามารถเขียนเป็นภาพแบบจำลองได้ดังนี้ (ยุบล เบญจรงค์กิจ, 2528 : 35)

จะเห็นได้ว่า นักวิจัยที่ศึกษาในแนวเรื่องนี้ได้เปลี่ยนจากแนวการศึกษาผลกระทบของสื่อมวลชน จากการตั้งใจของผู้ส่งสารมาเป็นผลที่เกิดขึ้นจากความตั้งใจของผู้รับสาร ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่าการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับนั้นขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม และกระบวนการทางจิตวิทยาและของผู้รับสารที่กระตือรือร้น นอกจากนี้ยังเสนออีกว่าการศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงประจักษ์ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีหน้าที่ของสื่อมวลชน (Functional Theory) (Carey and Krilling, 1986 : 226-227)

ในการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่ออื่น ผู้รับสารจำเป็นต้องมีความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งจากสื่อก่อนจึงจะมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนั้นได้ แคทซ์ (Katz) ได้แบ่งกลุ่มตามความต้องการลักษณะทาง Cognitive Need, Affective Need, Integrative Need และ Escape Need ซึ่งอาจอธิบายได้ดังนี้

1. Cognitive Need คือ ความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อจะได้รับข่าวสาร ความรู้ และความเข้าใจในตัวบุคคล เหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ
2. Affective Need คือ ความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อจะได้รับ ความพึงพอใจ หรือได้รับประสบการณ์ทางอารมณ์ รวมทั้งในเรื่องของความสวยงามหรือศิลปะต่าง ๆ
3. Integrative Need คือ ความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชน เพื่อจะได้รับ ความเชื่อถือ ความมั่นใจ ความมั่นคง และสถานภาพอันเป็นที่ยอมรับ
4. Escape Need คือ ความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อหลีกเลี่ยงจากสภาพความเป็นจริงชั่วขณะ

และในการนี้ แคทซ์, บลัมเลอร์ และกรูวิทซ์ (Katz, Blumler and Gurevitch : 1974) ยังได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับสังคมที่มีบทบาทในการกำหนดความต้องการและความพึงพอใจของบุคคลไว้ดังนี้

1. บุคคลได้รับแรงกดดัน ความตึงเครียด ความขัดแย้งทางสังคม ทำให้บุคคลต้องการผ่อนคลายแรงกดดันต่าง ๆ โดยการบริโภคสื่อมวลชน
2. สถานการณ์ทางสังคมเป็นตัวสร้างให้ปัจเจกบุคคลต้องตระหนักในปัญหา จึงมีความต้องการที่จะแสวงหาข่าวสารจากสื่อ
3. โอกาสที่ปัจเจกบุคคลจะได้รับการตอบสนองความพึงพอใจ ตามความต้องการจากสถานการณ์ทางสังคมมีน้อยมาก ดังนั้น สื่อมวลชนจะเป็นตัวเสริมหรือทดแทนบริการต่าง ๆ ที่ขาดหายไปจากสังคม
4. การบริโภคข่าวสารจากสื่อทำให้สอดคล้องกับค่านิยม การเป็นสมาชิกและการเสริมสร้างความเชื่อของสังคม
5. สถานการณ์ทางสังคมจัดขอบเขตของความคาดหวัง ความคล้ายคลึงกัน ดังนั้น การเปิดรับสื่อมวลชนจะเป็นตัวสนับสนุนการเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมของกลุ่มในสังคม

นอกจากนี้ ในการส่งข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้รับสารอีกหลายประการด้วยกัน ดังนี้ (อ้างใน ปัทมาวดี หล่อวิจิตร, 2539)

1. ความต้องการของผู้รับสาร โดยทั่วไปแล้ว ในการรับข่าวสารของแต่ละบุคคลนั้น จะนำไปเพื่อตอบสนองความต้องการของตน ประกอบด้วย
 - 1.1 ต้องการข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับตน
 - 1.2 ต้องการข่าวสารที่สอดคล้องกับความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมของตน
 - 1.3 ต้องการประสบการณ์ใหม่
 - 1.4 ต้องการความสะดวกและรวดเร็วในการรับสาร
2. ความแตกต่างของผู้รับสาร ผู้รับสารแต่ละคนจะมีลักษณะที่แตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม
3. ความตั้งใจและประสบการณ์เดิมในขณะที่มีความตั้งใจจะช่วยให้บุคคลรับรู้ข่าวสารได้ดีกว่า ดังคำกล่าวที่ว่า เราเห็นในสิ่งที่อยากเห็น และได้ยินสิ่งที่ต้องการได้ยิน ดังนั้น ความตั้งใจและประสบการณ์เดิมของผู้รับสารจึงมีความสำคัญต่อการรับข่าวสารเช่นกัน
4. ความคาดหวังและความพึงพอใจ ความคาดหวังเป็นความรู้สึกที่สะท้อนให้เห็นถึงความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสาร คือ ความพึงพอใจในข่าวสารที่ได้รับ (Information Satisfaction) เพราะข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับนั้น ผู้รับสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ (Evans, 1962 : 772 – 782) ดังนั้น ผู้ส่งสารจึงควรคำนึงถึง

ข่าวสารต่าง ๆ ว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับสาร และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับสารได้

บลูมเลอร์ และบราวน์ (Blumler and Brown, อ้างถึงใน Fiske, 1982:138) ทำการศึกษา กลุ่มผู้ดูโทรทัศน์ พบว่าผู้ดูได้รับความพึงพอใจจากการดูโทรทัศน์ 4 ประการคือ

1) การเบนความสนใจออกไปจากสภาพการณ์ในชีวิตจริง (diversion)

- การหลีกเลี่ยงจากความอึดอัดคับข้องใจหรือข้อบังคับจากชีวิตประจำวันและจากงาน
- การหลีกเลี่ยงหนีจากภาระต่าง ๆ ของปัญหา
- การปลดปล่อยทางอารมณ์

ผู้รับสารจะสามารถหลีกเลี่ยงจากปัญหาในชีวิต หรือความจำเจในงานประจำวันไป ผู้โลกแห่งจินตนาการในโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ เท่ากับเป็นการหายไประหว่างปัญหาชั่วคราวและเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด

2) การตอบสนองความต้องการเพื่อน หรือการมีความสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่น ๆ ของสังคม (Personal Relationship)

- ความเป็นเพื่อน
- การใช้ประโยชน์ทางสังคม

“ความเป็นเพื่อน” เป็นการใช้สื่อเพื่อชดเชยเป็นรูปแบบที่เห็นได้ชัดเจนมาก เช่น แม่บ้านเปิดวิทยุทิ้งไว้ยามที่ต้องอยู่บ้านคนเดียวในตอนกลางวัน ผู้รับสารบางคนก็พบว่า เป็นการยากที่จะมีความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างแท้จริงกับคนอื่น จึงหันมาใช้สื่อเป็นเพื่อน นอกจากนั้น สื่อยังตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์ทางสังคมอีก เช่น การดูโทรทัศน์ช่วยสร้างประเด็นการสนทนา การถ่ายทอดประสบการณ์ หรือการถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องราวในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้การมีความสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่น ๆ ในสังคมเป็นไปง่ายขึ้น

3) การตอบสนองความต้องการด้านการแสวงหาเอกลักษณ์ส่วนบุคคล (Personal Identity)

ผู้ชมรายการโทรทัศน์ มักจะใช้ประโยชน์ที่ได้รับจากรายการมาเปรียบเทียบกับสถานการณ์ในชีวิตของตนเอง หรือกับบุคคลใกล้ชิด หรือคนที่รู้จัก การสำรวจความเป็นจริงเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการใช้เนื้อหาของรายการเพื่อช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจชีวิต การสนับสนุนค่านิยม คือการอธิบายตัวเอง (Self-explanatory) อย่างหนึ่ง นั่นคือ ผู้รับสารได้พยายามแสวงหา

คุณค่าหรือ มาตรฐานทางศีลธรรม สังคม และการเมืองที่จะมาสนับสนุนก่านิยมที่คนมีอยู่ ทั้งนี้ ยังนำไปสู่ทิศทางแห่งพฤติกรรม แรงจูงใจในการใช้สิ่งที่แตกต่างกัน

4) การใช้ประโยชน์ด้านการติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ (Surveillance) ให้รู้ทันสิ่งกำลังเกิดขึ้น นอกจากนั้นบุคคลที่เป็นผู้นำทางความคิด (Opinion Leaders) ใช้สื่อเพื่อติดตามข้อมูล ข่าวสารในอันที่จะดำรงไว้ซึ่งบทบาททางสังคมของตนไว้

พาล์มกรีน และคณะ (Palmgreen and Others, 1985 : 14) ที่สนใจศึกษาและพัฒนา แนวความคิด ตลอดจนงานวิจัยสนับสนุนต่างพัฒนาข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญในการศึกษาแนว ความคิดทฤษฎีการใช้สื่อและความพึงพอใจ ดังนี้

1. ผู้รับสารเป็นผู้แสวงหาข่าวสาร และกระตือรือร้น
2. การใช้สื่อจึงมีเป้าหมายโดยตรง
3. สื่อแต่ละชนิดจะมีการแข่งขันในการตอบสนองความพึงพอใจ
4. ลักษณะต่าง ๆ ของผู้รับสารที่เชื่อมโยงความต้องการรับโอกาสในการเปิดรับสื่อ
5. การบริโภคสื่อสามารถตอบสนองความพึงพอใจในระดับต่าง ๆ
6. เนื้อหาของสื่อ จะไม่สามารถกำหนดรูปแบบของความพึงพอใจได้ถูกต้องสมบูรณ์เสมอไป
7. ลักษณะโครงสร้างพฤติกรรม และสภาพแวดล้อมของสื่อสารจะสร้างความต้องการ ความพึงพอใจแตกต่างกันในช่วงของเวลาหรือสถานการณ์
8. ความพึงพอใจที่ได้รับมีจุดเริ่มต้นมาจากการเปิดรับสื่อ เนื้อหาของสื่อ หรือสถานการณ์ทางสังคมที่มีส่วนให้เกิดพฤติกรรมการเปิดรับสื่อขึ้น

สำหรับประเทศไทย ศิริชัย ศิริภายะ และกาญจนา แก้วเทพ (2531) ได้ศึกษาชุดตัวแปรความต้องการที่ผู้รับสารต้องการจากสื่อมวลชนที่ McQuail และคณะสร้างไว้และได้ปรับปรุงขึ้นใหม่ เพื่อสอดคล้องกับการใช้สื่อมวลชนโดยผู้รับสาร ดังนี้

1. ความต้องการสารสนเทศ
 - 1.1 เพื่อทราบถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สภาพปัจจุบันที่อยู่รอบตัวและสภาพปัจจุบันของสังคมและโลก
 - 1.2 เป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อแนะนำในการปฏิบัติ หรือความคิดเห็นและการตัดสินใจ
 - 1.3 สนองความอยากรู้อยากเห็น และสนองความสนใจ

- 1.4 ให้การเรียนรู้ เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 1.5 สร้างความรู้สึกที่มั่นคง โดยใช้ความรู้ที่ได้มาจากสื่อมวลชน
2. ความต้องการสร้างควมมีเอกลักษณ์ให้แก่มุสลิม
 - 2.1 ให้แรงเสริมแก่ค่านิยมส่วนบุคคล
 - 2.2 ให้รูปแบบทางพฤติกรรม
 - 2.3 แสดงออกร่วมกับค่านิยมของคนอื่น ๆ (ในสื่อมวลชน)
 - 2.4 มองทะลุลึกเข้าไปภายในตนเอง
3. ความต้องการรวมตัวและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
 - 3.1 มองทะลุลึกเข้าไปในสภาพแวดล้อมของผู้อื่น
 - 3.2 แสดงออกร่วมกับผู้อื่น และเกิดความรู้สึกในลักษณะที่เป็นเจ้าของ
 - 3.3 นำไปใช้ในการสนทนาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
 - 3.4 ใช้แทนเพื่อน
 - 3.5 ช่วยในการดำเนินตามบทบาททางสังคม
 - 3.6 สร้างสายสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อน และสังคม
4. ความต้องการความบันเทิง
 - 4.1 การหลีกเลี่ยง หรือหลีกเลี่ยงจากปัญหาต่าง ๆ
 - 4.2 การผ่อนคลาย
 - 4.3 ได้วัฒนธรรมที่เป็นของแท้ ได้รับความสนุกสนานทางสุนทรียะ
 - 4.4 ได้มีอะไรทำเพื่อใช้เวลาให้หมดไป
 - 4.5 ปลดปล่อยอารมณ์
 - 4.6 เป็นการกระตุ้นทางเพศ

หลังจากที่เราได้ทราบแง่มุมต่าง ๆ ของทฤษฎีที่นักสื่อสารหลายคนได้ให้ข้อเสนอและข้อคิดเห็นไว้มากมายแล้ว จากนั้น เราควรที่จะมาศึกษาถึงตัวแปรในทฤษฎีบางตัวที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ด้วยเนื่องจากการแสวงหาความพึงพอใจจากการใช้สื่อ (Gratification Sought) นั้นเป็นจุดที่แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นจากแรงจูงใจหรือความต้องการของแต่ละบุคคล การแสวงหาความพึงพอใจจึงมีตัวแปรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความคาดหวัง (Expectation)

ได้แก่ การตระหนักว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีหน้าที่หรือคุณสมบัติเฉพาะตัวหรือพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ความคาดหวังที่บุคคลมีต่อสื่อ ก็คือ ความเชื่อของบุคคลที่ว่าสื่อนั้นมีศักยภาพพอที่จะให้ประโยชน์และความพึงพอใจแก่ตน และเป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลเปิดรับสื่อ

2. ความพึงพอใจจากสื่อ (Gratification)

คำว่า ความพึงพอใจหรือ ที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Gratification เป็นคำที่ควรให้ความสนใจอย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้ ทั้งนี้ ในภาษาไทยเมื่อเราพูดคำว่า “ความพึงพอใจ” จากสื่อเราก็มักจะนึกถึง “ความพึงพอใจที่เราได้รับจากการเปิดรับสื่อ” แต่ที่จริงแล้วนั้น ความพึงพอใจจากสื่อ สามารถตีความหมายได้ 2 ประเด็นด้วยกัน ได้แก่ (Palmgreen and Rayburn, 1985)

1) ความพึงพอใจที่บุคคลแสวงหาสื่อ (Gratification Sought) เป็นการมองในแง่ผลจากความเชื่อหรือความคาดหวังของบุคคล ตลอดจนการประเมินค่าเกี่ยวกับความพึงพอใจที่สื่อจะพึงให้ได้ อันเป็นแรงจูงใจผลักดันให้บุคคลเปิดรับหรือเนื้อหาประเภทต่าง ๆ นักทฤษฎีหลายท่านเรียกความพึงพอใจที่บุคคลแสวงหาจากสื่อนี้ อีกอย่างหนึ่งว่า ความพึงพอใจที่บุคคลคาดว่าจะได้รับจากสื่อ หรือ Perceived Gratification Obtained

2) ความพึงพอใจที่บุคคลได้รับจากสื่อ (Gratification Obtained) เป็นการมองในแง่ผลที่บุคคลได้รับหลังจากการเปิดรับสื่อ หรือเนื้อหาของสื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะย้อนกลับไปสนับสนุนหรือเปลี่ยนแปลงตามความเชื่อถือ

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อกล่าวถึงความพึงพอใจจากสื่อ ผู้วิจัยจะสรุปความถึงความพึงพอใจที่บุคคลนั้นได้รับจากสื่อหลังจากที่ได้เปิดรับสื่อเรียบร้อยแล้ว (Gratification Obtained) ซึ่งความหมายในประเด็นนี้ จะเน้นถึงผลที่บุคคลได้รับหลังจากการเปิดรับสื่อ ซึ่งผลที่ได้นี้จะทำให้ผู้รับสารเกิดความพึงพอใจและเกิดการใช้ประโยชน์จากข่าวสารข้อมูลที่ได้รับจากสื่อ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับสื่อมวลชน (Selective Exposure Theory)

ชาร์ล แอตกิน (Charles Atkin, 1973) กล่าวว่า บุคคลจะเลือกรับข่าวสารใดจากสื่อมวลชน ขึ้นอยู่กับการคาดคะเนเปรียบเทียบระหว่างผลรางวัลตอบแทน (Reward value) กับการลงทุนลงแรง (Expenditures) และพันธะผูกพัน (Liabilities) ที่จะตามมา ถ้ารางวัลตอบแทน คือ การได้รับข่าวสารหรือความบันเทิงที่ต้องการสูงกว่าการลงทุนลงแรง บุคคลย่อมแสวงหาข่าวสารนั้น (Information seeking) แต่ถ้ารางวัลตอบแทนได้รับน้อยกว่า บุคคลก็อาจจะเฉยเมยต่อข่าวสาร

นั้น (Information ignoring) จึงกล่าวได้ว่าบุคคลจะเลือกรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์มีผลตอบแทน เช่น การได้รับข่าวสารหรือความบันเทิงที่ต้องการ

แคลปเปอร์ (Klapper, 1960 : 19) สรุปว่า โดยส่วนใหญ่แล้วคนมีแนวโน้มที่จะเลือกรับเนื้อหาที่สอดคล้องกับทัศนคติและความสนใจที่มีอยู่จะหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ขัดแย้งกับทัศนคติกับความสนใจของตน เช่นเดียวกับไรท์ (Wright, Charles R., 1927 : 109) บอกว่าคนจะเลือกรับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาที่เขาคิดว่าน่าสนใจที่สุด และจะพึงพอใจเมื่อสอดคล้องกับประสบการณ์และความคิดเห็นเดิมที่มีอยู่

ในการเปิดรับข่าวสารต่าง ๆ นั้น ผู้รับข่าวสารจะมีกระบวนการเลือกสรร (Selective process) ซึ่งประกอบด้วย (พีระ จิตรโสภณ, 2529 : 636 – 639)

1. การเปิดรับหรือเลือกสนใจ (Selective exposure or selective attention) หมายถึง ผู้รับสารจะเลือกสนใจหรือเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง โดยมักจะแสวงหาข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อดั้งเดิม ขณะเดียวกันก็จะหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดเดิมของตนเอง ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติความรู้สึกรู้สึกของเขาจะก่อให้เกิดความไม่สบายใจ

2. การเลือกรับรู้หรือตีความ (Selective perception or selective interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้ว ก็จะตีความหมายตามความเข้าใจ ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวังและแรงจูงใจ ตามสภาวะร่างกายและตามสภาวะอารมณ์ขณะนั้น

3. การเลือกจดจำ (Selective retention) บุคคลจะเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติของตนเองและมีจะลืมในส่วนที่ไม่ตรงกับความสนใจของตนเอง

อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเปิดรับสื่อมวลชน คือ (ขวัญเรือน กิตติวัฒน์ 2531 : 23 – 26)

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล มีแนวคิดว่า คนเราแต่ละคนมีความแตกต่างเฉพาะตัวบุคคลอย่างมากในด้าน โครงสร้างทางจิตวิทยาส่วนบุคคลซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน

ซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับสติปัญญา ความคิด ทักษะคิดตลอดจนกระบวนการของการรับรู้ การเริ่มรู้ การตั้งใจ

2. ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากคนเราจะยึดติดกับกลุ่มสังคมที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิง (Reference group) ในการตัดสินใจที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใด ๆ ก็ตาม นั่นคือ มักจะคล้อยตามกลุ่มในด้านความคิด ทักษะคิดและพฤติกรรมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบสื่อสารเชื่อว่าลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ทำให้เกิดความคล้อยคลึงของการเปิดรับเนื้อหาของการสื่อสาร รวมถึงการตอบสนองต่อเนื้อหาดังกล่าวไม่แตกต่างกันด้วย

นอกจากนี้ในกระบวนการเลือกรับข่าวสารต่าง ๆ ยังมีองค์ประกอบอื่นคือ (Scharamm, 1973 : 121 – 122)

1. ประสบการณ์ ทำให้ผู้รับข่าวสารแสวงหาข่าวสารแตกต่างกัน
2. การประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสาร ผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสาร เพื่อสนองจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของตน
3. ภูมิหลังแตกต่างกัน ทำให้มีความสนใจต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อม ทำให้มีความแตกต่างในพฤติกรรมการเลือกรับสื่อและเนื้อหาข่าวสาร
5. ความสามารถในการรับสารเกี่ยวกับสภาพร่างกาย และจิตใจที่ทำให้พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารต่างกัน
6. บุคลิกภาพ ทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวจิตใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร
7. อารมณ์ สถานภาพทางอารมณ์ของผู้รับสาร จะทำให้ผู้รับเข้าใจในความหมายของข่าวสาร หรืออาจเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของข่าวสารก็ได้
8. ทักษะคิด จะเป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่ได้พบ

โดยสรุปหลักการของแนวคิดและทฤษฎีนี้ คือ การเปิดรับจะเลือกเนื้อหาที่คิดว่ามีความสนใจตรงกับความต้องการของตนเอง ซึ่งมีปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในการเปิดรับคือ ปัจจัย

ด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบสื่อสาร อีกทั้งกระบวนการในการเลือกรับข่าวสารยังต้องอาศัยองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย ในการวิจัยครั้งนี้จะให้แนวคิดและทฤษฎีนี้มาประยุกต์ใช้ในเรื่องของการเปิดรับชมของรายการไอคิว 180

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมพงษ์ แดงตาด (2519) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เพื่อสำรวจรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศทางสถานีต่าง ๆ สำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศทางสถานีต่าง ๆ และศึกษาผลของโทรทัศน์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กในแง่ของการศึกษาและบุคลิกภาพ โดยสอบถามไปยังผู้ปกครองที่มีอาชีพครูตามโรงเรียนต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร 16 แห่ง ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า รายการควมรู้ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เด็กต้องพบในชีวิตประจำวันมากที่สุด
2. ผู้ปกครองมีความเห็นว่า โทรทัศน์มีอิทธิพลทำให้เด็กเลียนแบบ หรือเอาอย่างมากที่สุด แต่โทรทัศน์ก็ยังมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก ทางด้านการศึกษาและบุคลิกภาพคือ ทำให้รู้จักแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ และทำให้การเรียนดีขึ้น
3. ช่วงเวลาที่เด็กและผู้ปกครองชมมากที่สุดคือช่วงเวลาระหว่าง 18.00 – 21.00 น. รายการที่เด็กชอบมากที่สุดคือ รายการบันเทิง ส่วนรายการที่ผู้ปกครองชอบมากที่สุดคือ รายการบันเทิงและวิชาการ
4. รายการที่มีประโยชน์สำหรับเด็ก ควรจัดในรูปแบบของรายการบันเทิงที่สอดแทรกวิชาการหรือความรู้ควบคู่กันไป

ชาญ จันทร์เจิวไซ (2521) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของประชาชน เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในกรุงเทพมหานคร เพื่อสำรวจปริมาณรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ทุกสถานีในกรุงเทพมหานคร ศึกษาความสนใจ ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับจากการชมรายการ และเปรียบเทียบปริมาณรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ออกอากาศกับปริมาณความต้องการของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาในกลุ่มเด็ก

นักเรียน ผู้ปกครอง และครูซึ่งเป็นสมาชิกติดตามชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ซึ่งผลิตโดย ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร 4 สถานี จัดสรรเวลาออกอากาศรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กไม่ได้สัดส่วนกัน แม้ว่ารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ซึ่งผลิตในประเทศมีความสัมพันธ์กับความต้องการของประชาชน แต่ออกอากาศเฉพาะสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. เท่านั้น ส่วนสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 และสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ไม่มีการจัดเลย ภาพยนตร์การ์ตูนและภาพยนตร์การ์ตูนสำหรับเด็กส่งมาจากต่างประเทศทั้งสิ้น และภาพยนตร์สำหรับเด็กมีน้อยมาก

2. เด็กต้องชมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กทุกวัน หรือสัปดาห์ละครั้งตอนหัวค่ำ (18.00-20.00 น.) และตอนสายวันหยุด (10.00 – 12.00 น.) ครั้งละ 1 ชั่วโมง มีรายการย่อยประมาณ 15-20 นาที ต้องการให้รายการมีเนื้อหาสาระมากขึ้น ต้องการร่วมกิจกรรมในรายการ เช่น เล่นเกม ร้องเพลง และแสดงความสามารถ ชอบชมการแสดงหุ่น ชอบชมภาพยนตร์การ์ตูนที่พากย์ไทย ไม่ชอบเรื่องหวาดเสียวของขวัญ และขอให้โทรทัศน์แนะนำเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย มารยาทที่ดีงาม และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

สันทัด ทองรินทร์ (2533) ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้อุปถัมภ์รายการที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ผลการวิจัย ผู้อุปถัมภ์รายการเห็นว่า วิธีการนำเสนอควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในรายการมากที่สุดและควรเสนอรายการในลักษณะเป็นสารคดีให้ความรู้โดยเนื้อหาควรเน้นการให้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ไม่ควรเสนอเรื่องราวของสิ่งลึกลับของขวัญ ค่านิยมที่ควรปลูกฝังมากที่สุดคือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ สุจริต และผู้ดำเนินรายการควรให้เด็กดำเนินรายการร่วมกับผู้ใหญ่ และควรสอดแทรกทัศนคติที่ดีงามในรายการด้วย ส่วนเวลาออกอากาศที่เหมาะสมคือ เวลา 16:00 – 19:30 น. และ 08:00 – 10:00 น. สำหรับวันหยุด โดยควรออกอากาศทุกวันและแต่ละรายการไม่ควรเกิน 30 นาที

ด้านคุณภาพรายการนั้นเห็นว่า อยู่ในเกณฑ์ดี มีการพัฒนารูปแบบ มีความหลากหลาย แต่ยังมีการเลียนแบบ และขาดผู้อุปถัมภ์รายการ รัฐควรมีบทบาทในการช่วยลดค่าเช่าเวลาให้ถูกลง และหากผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำในการจัดรายการ และเห็นว่า ผู้อุปถัมภ์รายการควรมีส่วนในการกำหนดรูปแบบรายการ และให้การอุปถัมภ์รายการโดยพิจารณาจากอัตราผู้ชม (Rating) ถ้าผู้ชมลดลงจะแนะนำให้ผู้จัดปรับปรุงรายการ หากแก้ไขไม่ได้จะงดการให้อุปถัมภ์รายการ

นรากร ตีฆาน (2536) ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ออกอากาศในเดือนพฤศจิกายน 2535 ระหว่างเวลา 16.00 – 19.30 น. ทางสถานีโทรทัศน์ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร 4 สถานี ผลการวิจัยพบว่า มีรูปแบบรายการ 3 ประเภท คือ นิตยสารทางอากาศ 3 รายการ ข่าว 1 รายการและเกมโชว์ 2 รายการ มีวิธีการนำเสนอ 8 ลักษณะ คือ การสนทนา การบรรยาย การเล่านิทาน การตอบปัญหา การแสดงประกอบเพลง การสัมภาษณ์ การแสดง การปฏิบัติจริง และเกมโชว์ และพบว่ารายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ศึกษานำเสนอเนื้อหาเน้นหนักพัฒนาการทางสติปัญญามากที่สุด รองลงมาได้แก่ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ และพัฒนาการทางสังคม ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่า รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็กวัย 3 ปี ครึ่งถึง 12 ปี

อรพินท์ สักดิ์เอี่ยม (2536) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่เด็กได้รับจากการชมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ในด้านการใช้ประโยชน์ พบว่า เด็กนำสิ่งที่ได้รับจากการชมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ในระดับปานกลาง โดยนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการพัฒนาสติปัญญาและความสามารถพื้นฐานมากที่สุด

ภัทติศา พันธุมเสน (2536) ได้ทำการศึกษา เรื่องการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ปีการศึกษา 2535 พบว่า นักเรียนเปิดรับสื่อมวลชนตามประเภทของเนื้อหา 3 ประเภท โดยเปิดรับเนื้อหาประเภทบันเทิงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เนื้อหาประเภทข่าว และเปิดรับอันดับสุดท้ายคือ เนื้อหาประเภทความรู้ ส่วนเนื้อหาประเภทบริการประชาชนนั้น นักเรียนไม่สนใจเปิดรับ

ปัทมา ทงสิมา (2536) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การใช้โทรทัศน์ของเด็กภายในครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า รายการโทรทัศน์ที่เด็กเปิดรับมากที่สุด ได้แก่ รายการการ์ตูนและละคร เด็ก ๆ จะใช้เวลาดูโทรทัศน์วันละประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยส่วนใหญ่เป็นการดูโทรทัศน์พร้อมกับทำกิจกรรมอย่างอื่นไปด้วย เช่น ทำการบ้าน เล่น อ่านหนังสือ และที่พบมากที่สุดได้แก่ การรับประทานอาหารหรือขนมขบเคี้ยวนอกจากนี้ยังพบว่าเด็กที่ดูโทรทัศน์มาก จะใช้เวลาในการเล่นน้อย ตรงข้ามกับเด็กที่ใช้เวลาเล่นมากซึ่งจะมีชั่วโมงการดูโทรทัศน์ที่น้อยกว่า

ในด้านการใช้โทรทัศน์ของเด็กพบว่า การใช้ในด้านโครงสร้างซึ่งประกอบด้วย การใช้เป็นสิ่งแวดล้อม เป็นเพื่อน และใช้แบ่งเวลาทำกิจกรรมของครอบครัว เป็นการใช้ประโยชน์ที่เด็กและผู้ใหญ่ทุกครอบครัวได้ใช้กันมาก แสดงให้เห็นว่าโทรทัศน์มีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเห็นได้ชัด

สำหรับการใช้ในด้านความสัมพันธ์พบว่า การใช้เพื่อเสริมสร้างการสื่อสาร และการใช้เพื่อเข้าร่วมการปฏิสัมพันธ์ จะพบเห็นได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่การใช้เพื่อแสดงความสามารถ หรือความเหนือกว่า ซึ่งเด็กชายและเด็กจากครอบครัวใหญ่จะใช้โทรทัศน์ในลักษณะนี้มากกว่าเด็กกลุ่มอื่น

ลำดับต่อมาได้แก่การใช้เพื่อการเรียนรู้ โดยพบมากในครอบครัวที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพครูและการใช้โทรทัศน์ที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ การใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ จะพบเมื่อเด็กสนใจรายการโทรทัศน์มากเป็นพิเศษ หรือเมื่อเด็กมีความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกับคนในครอบครัว และเลือกใช้โทรทัศน์เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า

กล่าวได้ว่าการใช้โทรทัศน์ของเด็กมีส่วนสัมพันธ์กับบริบทต่าง ๆ ของครอบครัว และเด็กไม่ใช่ผู้รับสารที่เฉื่อยชาหนึ่งเฉย แต่รู้จักเลือกรับและใช้ประโยชน์จากโทรทัศน์ในรูปแบบต่าง ๆ ตามแต่สถานการณ์ในขณะนั้น

อรนุช สูดประเสริฐ (2537) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า รายการแข่งขันชิงรางวัลสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ รายการประเภทที่เน้นสาระ ความรู้เป็นหลัก, รายการประเภทที่เน้นความบันเทิงเป็นหลัก และรายการประเภทที่เน้นทั้งสาระ ความรู้ และความบันเทิง และจากการใช้เครื่องมือแบบสอบถามสำรวจทัศนคติของผู้ชม 100 คน นั้น พบว่า ผู้ชมนิยมชมรายการแข่งขันชิงรางวัล คละกันไปทั้ง 3 ประเภท แต่ส่วนใหญ่ก็มีความต้องการที่จะชมรายการแข่งขันชิงรางวัลประเภทที่เน้นทั้งสาระ ความรู้ และความบันเทิง ผสมผสานอยู่ในรายการเดียวกันเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่ารายการแข่งขันชิงรางวัลในปัจจุบันนั้น สะท้อนให้เห็นค่านิยมของสังคมไทยทั้งด้านลบและด้านบวก แต่ลักษณะของค่านิยมด้านลบจะปรากฏอย่างเด่นชัด มากกว่าค่านิยมด้านบวก

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รายการไอคิว 180 กับการเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการสำรวจศึกษาวิจัยครั้งนี้

ประชากร

ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ศึกษาอยู่เขตกรุงเทพมหานคร สังกัดกองการมัธยม กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 117 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่ศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยแยกเป็นโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ

โดยใช้เกณฑ์การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จากคำถามเชื่อมั่นที่ 95% กลุ่มตัวอย่างที่เลือก จะมีความคลาดเคลื่อนแตกต่างจากความเป็นจริง 5% หรือ $(\alpha = 0.05)$ โดยได้กลุ่มตัวอย่าง ภายหลังการออกแบบสอบถามทั้งหมด 432 ชุด

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยนี้ให้ค่าความคลาดเคลื่อน = 0.05

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

1. จัดแบ่งประเภทโรงเรียนเป็นโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ
2. ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท ให้ได้ประเภทละ 3 โรงเรียน ผลปรากฏว่า

โรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ

- 1) โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ เขตจอมทอง
- 2) โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม เขตลาดพร้าว
- 3) โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ เขตห้วยขวาง

โรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ

- 1) โรงเรียนหอวัง เขตจตุจักร
- 2) โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง เขตบางกะปิ
- 3) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า เขตสะพานสูง

1. จัดแบ่งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ให้มีจำนวนใกล้เคียงมากที่สุดหรือเท่ากัน และทำการจัดแบ่งเป็นระดับมัธยมต้นและมัธยมปลาย
2. ทำการสุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับชั้น โดยให้มีชายหญิงใกล้เคียงกันมากที่สุด

ตัวแปรเกี่ยวข้องในการวิจัย

ตัวแปรที่ทำการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตามดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เพศ ระดับ ชั้นการศึกษาของนักเรียน (ม. ต้น กับ ม. ปลาย) โรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ

1.2 ลักษณะทางพฤติกรรมการเปิดรับชม คือ ความถี่ในการรับชมรายการ ระยะเวลาที่ติดตาม

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อรายการไอคิว 180

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ใช้ในการประเมินผล “รายการไอคิว 180 กับการเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยแบ่งเนื้อหาของคำถามออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับชมรายการไอคิว 180 จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้ประโยชน์จากการชมรายการไอคิว 180
จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจจากการชมรายการไอคิว 180
จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อรายการไอคิว 180 จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 3 ข้อ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ใช้วัดตัวแปรต่าง ๆ ไปปรึกษากรรการและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถาม เป็นการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม เพื่อจะได้คำถามที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ตอบแบบสอบถาม

การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม 30 ชุด ไปทดสอบกับกลุ่มประชากรตัวอย่าง หลังจากนั้นได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ทั้งในด้านเนื้อหา ภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ดีในการสื่อความหมายและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การหาความเชื่อมั่น

การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยนำไปทดลองใช้ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีของคอนบรัค (Conbrach's Coefficiency Alpha)

ความเชื่อถือของเครื่องมือ (แบบสอบถาม) ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสอบถามเพื่อหาความเชื่อถือของแบบสอบถามคือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด ซึ่งค่าความเชื่อถือหาได้จากสูตร

สูตร Conbrach

$$\alpha = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

α = ดัชนีความเที่ยงของแบบทดสอบหรือสัมประสิทธิ์แอลฟา

n = จำนวนข้อแบบสอบถาม

S_i^2 = คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S^2 = คะแนนความแปรปรวนรวมทุกข้อ

ผลจากการประมวลข้อมูล : ได้ค่าดัชนีความเชื่อถือของแบบสอบถาม 0.8959

การวัดค่าตัวแปรและเกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 1 การรับรู้ประโยชน์จากการชมรายการไอคิว 180

5 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบ มากที่สุด

4 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบ มาก

3 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบ ปานกลาง

2 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบ น้อย

1 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบ น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจจากการชมรายการไอคิว 180

5 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบ มากที่สุด

4 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบ มาก

3 คะแนน	สำหรับผู้ที่ไม่ตอบ	ปานกลาง
2 คะแนน	สำหรับผู้ที่ไม่ตอบ	น้อย
1 คะแนน	สำหรับผู้ที่ไม่ตอบ	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อรายการไอคิว 180

1 คะแนน	สำหรับผู้ที่ไม่ตอบ	ตอบ
0 คะแนน	สำหรับผู้ที่ไม่ตอบ	ไม่ตอบ

สำหรับการแบ่งระดับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจมีเกณฑ์คะแนนจะแบ่งออกเป็นระดับต่ำ ก่อนข้างต่ำ ปานกลาง ก่อนข้างสูง และสูง พิจารณาจากค่าเฉลี่ยที่ได้โดยจัดแบ่งคะแนนค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 กลุ่มดังนี้

ค่าเฉลี่ยที่มีค่าระหว่าง 1.00 – 1.80 = ระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ยที่มีค่าระหว่าง 1.81 – 2.60 = ระดับก่อนข้างต่ำ

ค่าเฉลี่ยที่มีค่าระหว่าง 2.61 – 3.40 = ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยที่มีค่าระหว่าง 3.41 – 4.20 = ระดับก่อนข้างสูง

ค่าเฉลี่ยที่มีค่าระหว่าง 4.21 – 5.00 = ระดับสูง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กรรมวิธีทางข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 432 ชุด มาทำการลงรหัส (Coding) เพื่อแปรสภาพข้อมูลในรูปของสัญลักษณ์ที่คอมพิวเตอร์คำนวณได้โดยได้นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

2.- การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ

2.1 สถิติเชิงพรรณนา เพื่อใช้แสดงข้อมูลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง การเปิดรับชมความรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ รวมถึงข้อเสนอแนะต่อรายการไอคิว 180 ของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่า T-test และค่า F- test ในการทดสอบสมมติฐานตามความเหมาะสมของข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง รายการไอคิว 180 กัับการเปิดรับชมการรับรู้ประโยชน์ และ ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ ความดี ในการรับชมรายการ ระยะเวลาในการรับชม ระยะเวลาที่ติดตามรายการ สาเหตุที่รับชมรายการ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับกับการคาดหวัง ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไอคิว 180

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับการรับ รู้ประโยชน์ และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไอคิว 180

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างลักษณะของโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ และโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการภายใน 1 ปี กัับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้ รับชม รายการไอคิว 180

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ความดี ในการรับชมรายการ ระยะเวลาในการรับชม ระยะเวลาที่ติดตามรายการ สาเหตุที่รับชมรายการ และค่าเฉลี่ยความคาดหวังประโยชน์ และความพึงพอใจที่ได้รับชมไอคิว 180

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 432 คน มีรายละเอียดลักษณะทางประชากร ศาสตร์ในเรื่องของเพศ ระดับการศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการภายใน 1 ปี และโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการภายในระยะเวลา 1 ปี

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	รร. ที่เข้าร่วมรายการ		รร. ที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	103	47.7	107	49.5
หญิง	113	52.3	109	50.5
การศึกษา				
มัธยมต้น (ม. ต้น)	108	50	108	50
มัธยมศึกษาปีที่ 1	(36)		(36)	
มัธยมศึกษาปีที่ 2	(36)		(36)	
มัธยมศึกษาปีที่ 3	(36)		(36)	
มัธยมปลาย (ม. ปลาย)	108	50	108	50
มัธยมศึกษาปีที่ 4	(36)		(36)	
มัธยมศึกษาปีที่ 5	(36)		(36)	
มัธยมศึกษาปีที่ 6	(36)		(36)	
รวม	216	100	216	100

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะทางประชากรศาสตร์

1. เพศ พบว่า กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 ส่วนกลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5

2. ระดับการศึกษา พบว่า นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีจำนวนระดับชั้นละ 36 คน แบ่งเป็นระดับมัธยมต้น (ม. ต้น) 108 คน และระดับมัธยมปลาย (ม. ปลาย) 108 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากันกับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับความถี่ในการรับชมรายการ

ความถี่ในการรับชมรายการ	รร. ที่เข้าร่วมรายการ		รร. ที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชมรายการทุกสัปดาห์	14	65	21	9.7
ชมรายการเดือนละ 1 – 3 ครั้ง	150	69.5	130	60.2
ชมรายการปีละ 1 – 6 ครั้ง	52	24.0	65	30.1
รวม	216	100.0	216	100.0

จากตารางที่ 2 ความถี่ในการรับชมรายการของกลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการภายใน 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ ชมรายการเดือนละ 1 – 3 ครั้ง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 69.5 รองลงมาชมรายการปีละ 1 - 6 ครั้ง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ส่วนน้อยที่สุดชมรายการทุกสัปดาห์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

ส่วนความถี่ในการรับชมรายการของกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่า ส่วนใหญ่ชมรายการเดือนละ 1 – 3 ครั้ง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมาชมรายการปีละ 1 - 6 ครั้ง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 ส่วนน้อยที่สุดชมรายการทุกสัปดาห์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการชมรายการ

พฤติกรรมกรรมการชมรายการ	รร. ที่เข้าร่วมรายการ		รร. ที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ดูจนจบรายการ	81	37.5	73	33.8
ดูไม่จบรายการ	28	13.0	32	14.8
ดูจนจบรายการบ้างและดูไม่จบบ้าง	107	49.5	111	51.4
รวม	216	100.0	216	100.0

จากตารางที่ 3 พฤติกรรมการชมรายการของกลุ่มโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการภายใน 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ดูจนจบรายการบ้าง ดูไม่จบรายการบ้าง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 ส่วนน้อยดูไม่จบรายการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0

ส่วนกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการภายใน 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ดูรายการจนจบรายการบ้าง ดูไม่จบรายการบ้าง จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 ส่วนน้อย ดูไม่จบรายการ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ร้อยละเกี่ยวกับระยะเวลาในการติดตามรายการ

ระยะเวลา	รร. ที่เข้าร่วมรายการ		รร. ที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	79	36.6	68	31.5
1 - 6 ปี	126	58.3	135	62.5
6 ปีขึ้นไป	11	5.1	13	6.0
รวม	216	100.0	216	100.0

จากตารางที่ 4 กลุ่มโรงเรียนที่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่า ส่วนใหญ่ติดตาม รายการมา 1 - 6 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาติดตามรายการต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็น 36.6 ส่วนน้อยที่สุดติดตามรายการมา 6 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1

ส่วนกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่า ส่วนใหญ่ติดตามรายการ มา 1 - 6 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาติดตามรายการต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ส่วนน้อยที่สุดติดตามรายการมา 6 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ร้อยละเกี่ยวกับเหตุผลที่รับชมรายการ

เหตุผล	รร. ที่เข้าร่วมรายการ		รร. ที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ได้เพิ่มพูนความรู้	86	39.8	57	26.4
ได้เพิ่มพูนประสบการณ์	33	15.3	46	21.3
ได้ฝึกฝนทักษะการคำนวณ	36	16.7	47	21.8
รูปแบบรายการน่าสนใจ	10	4.6	8	3.7
ชอบพิธีกร	1	0.5	5	2.3
สามารถพูดคุยกับเพื่อนได้	1	0.5	0	0
ทำให้สนุกสนาน	0.5	2.3	5	2.3
ได้มีส่วนร่วม	30	13.9	40	38.5
มีการโฆษณารายการให้เห็นทางโทรทัศน์	4	1.9	1	0.5
ครู อาจารย์ หรือ ผู้ปกครองแนะนำ	10	4.6	7	3.2
รวม	216	100.0	216	100.0

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์สาเหตุที่รับชมรายการ กลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ พบว่า ส่วนใหญ่รับชมรายการเพื่อเพิ่มพูนความรู้จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมาเป็นการฝึกฝนทักษะการคำนวณ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ส่วนน้อยมีสาเหตุจากรูปแบบรายการน่าสนใจ และครู อาจารย์ หรือ ผู้ปกครองแนะนำ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ส่วนน้อยที่สุดมีสาเหตุจากชอบพิธีกร และสามารถพูดคุยกับเพื่อนได้ สาเหตุละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ส่วนกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่าส่วนใหญ่รับชมรายการเพราะได้เพิ่มพูนความรู้ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมารับชมด้วยสาเหตุที่ได้ ฝึกฝนทักษะการคำนวณ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ส่วนน้อยรับชมรายการเพราะชอบพิธีกร และทำให้สนุกสนาน สาเหตุละ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 ส่วนน้อยที่สุดรับชมรายการ เพราะมีการโฆษณาตัวอย่างให้เห็นทางโทรทัศน์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนกับการ
รับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการรับชมรายการไอทีวี 180

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเข้าร่วมรายการของ
โรงเรียนกับการรับรู้ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับชมรายการ ไอทีวี 180

การรับรู้ประโยชน์ ต่อรายการไอทีวี 180	กลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วม		กลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้ เข้าร่วม		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ทำให้คิดที่จะไปชมรายการในห้องส่งสถานี	3.31	1.01	3.13	0.99		
2. ทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามในรายการ	3.18	0.95	3.02	0.93		
3. ทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วม การแข่งขัน	4.11	0.93	3.91	0.92		
4. ช่วยในการสนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับราย การได้ดี	3.21	0.89	3.06	0.93		
5. ช่วยให้คิดเลขได้ไวขึ้น	3.96	0.93	3.83	0.95		
6. ช่วยให้เป็นนักคิด ประดิษฐ์ สร้างสรรค์	3.49	0.87	3.47	0.87		
7. สามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็น ประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้	4.12	0.85	3.87	0.91		
8. เพื่อที่จะเชียร์เพื่อนหรือโรงเรียนตนเองตอน ออกรายการ	3.69	1.06	3.27	1.08		
9. เพื่อทำให้เป็นคนกล้าแสดงออกและกล้า แสดงความสามารถ	3.87	0.95	3.49	0.97		
10. ช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.20	0.80	4.00	0.85		
11. สามารถนำไปใช้ในการสอบเอนทรานซ์	3.80	0.97	3.86	0.92		
12. ช่วยตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับอุดม ศึกษา	3.68	1.01	3.57	0.92		
ค่าเฉลี่ยรวม	3.71	0.5628	3.54	0.5537	3.318	0.001

หมายเหตุ

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย

S.D. หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากตารางที่ 6 การทดสอบสมมติฐานด้วยว่า t-test พบว่า ลักษณะของการเข้าร่วมรายการของโรงเรียน การรับรู้ประโยชน์แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สรุปได้ว่าการรับรู้ประโยชน์ขึ้นอยู่กับลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ มีการรับรู้หวังประโยชน์จากการชมรายการอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.71, S.D. = 0.5628$) โดยการรับรู้ประโยชน์จากการชม รายการไอทีวี 180 ช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.80$) รองลงมา สามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.85$) ทำให้คิดที่จะให้ โรงเรียนของตนเข้าร่วมการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.93$) ช่วยให้ คิดเลขได้ไวขึ้น ($\bar{X} = 3.96, S.D. = 0.93$) เพื่อทำให้เป็นคนกล้าแสดงออกและกล้าแสดงความสามารถ ($\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.95$) สามารถนำไปใช้ในการสอบเอนทรานซ์ ($\bar{X} = 3.80, S.D. = 0.97$) เพื่อที่จะเชียร์เพื่อนหรือโรงเรียนตนเองตอบออกรายการ ($\bar{X} = 3.69, S.D. = 1.06$) ช่วยตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ($\bar{X} = 3.68, S.D. = 1.01$) ทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามในรายการ ($\bar{X} = 3.31, S.D. = 1.01$) ช่วยให้เป็นนักคิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.49, S.D. = 0.87$) ทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามในรายการ ($\bar{X} = 3.31, S.D. = 1.01$) ช่วยในการสนทนากับเพื่อน ๆ ที่เกี่ยวกับรายการได้ดี ($\bar{X} = 3.21, S.D. = 0.89$) สุดท้ายคือทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามใน รายการ ($\bar{X} = 3.18, S.D. = 0.95$)

กลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ มีการรับรู้ประโยชน์จากการชมรายการอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.54, S.D. = 0.5537$) โดยการรับรู้ประโยชน์จากการชมรายการไอทีวี 180 ช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.85$) รองลงมา สามารถทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมการแข่งขัน ($\bar{X} = 3.91, S.D. = 0.92$) สามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.91$) สามารถนำไปใช้ในการสอบเอนทรานซ์ ($\bar{X} = 3.86, S.D. = 0.92$) ช่วยทำให้คิดเลขได้เร็วขึ้น ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 0.95$) ช่วยตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ($\bar{X} = 3.57, S.D. = 0.92$) เพื่อทำให้เป็นคนกล้าแสดงออกและกล้าแสดงความสามารถ ($\bar{X} = 3.49, S.D. = 0.97$) ช่วยให้เป็นนักคิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.87$) เพื่อที่จะเชียร์เพื่อนหรือโรงเรียนตนเองตอบออกรายการ ($\bar{X} = 3.27, S.D. = 1.08$) ทำให้คิดที่จะไปชมรายการในห้องส่งสถานี ($\bar{X} = 3.13, S.D. = 0.99$) ช่วยในการสนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับรายการได้ดี ($\bar{X} = 3.06, S.D. = 0.93$) สุดท้ายทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามในรายการ ($\bar{X} = 3.02, S.D. = 0.93$)

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเข้าร่วมรายการของ
โรงเรียนกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการรับชมรายการไอทีวี 180

ความพึงพอใจต่อรายการไอทีวี 180	กลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วม		กลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วม		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
1. เป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์ที่ดี	4.23	0.70	4.08	0.79		
2. เป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการ ตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง	4.16	0.73	4.06	0.74		
3. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	3.71	0.89	3.51	0.87		
4. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทาง คณิตศาสตร์	4.32	0.76	4.22	0.73		
5. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทาง วิทยาศาสตร์	3.95	0.84	3.96	0.78		
6. เป็นรายการที่ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วมกับรายการ	3.80	0.87	3.64	0.84		
7. เป็นรายการที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนหันมา สนใจในวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชา คณิตศาสตร์	3.94	0.78	3.83	0.85		
8. ความน่าสนใจในการดำเนินรายการของพิธีกร	3.48	0.85	3.46	0.81		
9. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออก อากาศเดิม	3.32	0.98	3.43	0.99		
10. ความเหมาะสมของช่วงเวลาออกอากาศใหม่	3.44	0.94	3.24	1.01		
11. จากที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและ น่าสนใจ	3.06	0.85	3.15	0.90		
12. ภาพรวมของรูปแบบรายการทั้งรายการ	3.53	0.87	3.49	0.94		
ค่าเฉลี่ยรวม	3.74	0.4904	3.66	0.1628	1.7160	0.87

จากตารางที่ 7 การทดสอบสมมุติฐานด้วยว่า t-test พบว่า ลักษณะของการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการรับชมรายการไม่แตกต่างกัน สรุปได้ว่าความพึงพอใจในการรับชมรายการไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะของการเข้าร่วมรายการของโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ มีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมรายการไอคิว 180 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.4904) โดยเห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.76) รองลงมา เห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.70) เป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.84) เป็นรายการที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนหันมาสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.78) เป็นรายการที่ ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วม กับรายการ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.87) เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.89) ภาพรวมของรูปแบบรายการทั้งรายการ ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.87) ความ น่าสนใจในการดำเนินรายการของพิธีกร ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.54) ความเหมาะสมของช่วงเวลา ออกอากาศเดิม ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.98) สุดท้ายคือ ฉากที่ใช้ในการดำเนินรายการ ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 0.85)

กลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ มีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมรายการไอคิว 180 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.4628) โดยส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นรายการที่ให้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.73) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทาง วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.79) เป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกต ประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.74) เป็นรายการที่ให้ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.78) เป็นรายการที่สร้าง แรงจูงใจให้นักเรียน หันมาสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.85) เป็นรายการที่ ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วม กับรายการ ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.84) เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความ สนุกสนานเพลิดเพลิน ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.87) ภาพรวมของรูปแบบรายการทั้งรายการ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.94) ความ น่าสนใจในการดำเนินรายการของพิธีกร ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.81) ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออกอากาศเดิม ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.99) ความเหมาะสม ของช่วงเวลาออกอากาศใหม่ ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 1.01) สุดท้าย เป็นฉากที่ใช้ในการดำเนิน รายการ ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.90)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่เปิดรับกับความคาดหวังประโยชน์
และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไอทีวี 180

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการรับรู้ประโยชน์ที่ได้รับชม
รายการไอทีวี 180

ปัจจัย	เพศ	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		X	S.D.	t	Sig.	X	S.D.	t	Sig.
การรับรู้ประโยชน์									
1. ทำให้คิดที่ไปชมรายการในห้อง ส่งสถานี	ชาย	3.24	1.12			3.13	0.91		
	หญิง	3.38	0.90			3.13	1.06		
2. ทำให้คิดที่ไปลอกคำถามใน รายการ	ชาย	3.23	0.96			3.04	0.94		
	หญิง	3.13	0.95			3.01	0.92		
3. ทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของคน เข้าร่วมการแข่งขัน	ชาย	4.00	0.95			3.79	0.98		
	หญิง	4.20	0.91			4.02	0.85		
4. ช่วยในการสนทนากับเพื่อนๆ เกี่ยวกับรายการได้ดี	ชาย	3.15	0.94			3.10	0.93		
	หญิง	3.27	0.84			3.02	0.93		
5. ช่วยให้คิดเลขได้ไวขึ้น (ฝึกฝน ทักษะทางคณิตศาสตร์)	ชาย	3.87	0.97			3.77	0.95		
	หญิง	4.04	0.90			3.90	0.95		
6. ช่วยให้เป็นนักคิด ประดิษฐ์ สร้างสรรค์สิ่งของ	ชาย	3.53	0.94			3.52	0.84		
	หญิง	3.44	0.81			3.41	0.89		
7. สามารถนำไปใช้ในการเรียน และเป็นประโยชน์ในการ เพิ่มพูนความรู้	ชาย	4.05	0.88			3.79	0.83		
	หญิง	4.19	0.82			3.94	0.97		
8. เพื่อที่จะเซิร์ชเพื่อนหรือโรงเรียน ตนเองตอนออกรายการ	ชาย	3.67	1.10			3.35	1.13		
	หญิง	3.72	1.03			3.19	1.03		
9. เพื่อทำให้เป็นคนกล้าแสดงออก และกล้าแสดงความสามารถ	ชาย	3.74	0.94			3.46	1.01		
	หญิง	3.98	0.94			3.52	0.93		
10. ช่วยให้ผู้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์	ชาย	4.12	0.84			3.93	0.87		
	หญิง	4.27	0.76			4.06	0.84		
11. สามารถนำไปใช้ในการสอบ เอนทรานซ์	ชาย	3.75	0.95			3.78	0.94		
	หญิง	3.84	1.00			3.94	0.90		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัจจัย	เพศ	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		\bar{X}	S.D.	t	Sig.	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
12. ช่วยตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	ชาย	3.59	0.99			3.61	0.93		
	หญิง	3.75	0.103			3.54	0.91		
การรับรู้ประโยชน์ (ค่าเฉลี่ยรวม)	ชาย	3.83	0.7682	-0.925	0.356	3.63	0.8511	0.197	0.844
	หญิง	3.92	0.7285			3.61	0.6927		

จากตารางการทดสอบทางสถิติด้วยค่า t-test พบว่ากลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการที่มีเพศแตกต่างกันมีการรับรู้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่า การรับรู้ประโยชน์จากการรับชมรายการไม่ขึ้นอยู่กับเพศ

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการรับรู้ประโยชน์ของนักเรียนที่เข้าร่วมรายการ พบว่า นักเรียนเพศหญิงมีการรับรู้ประโยชน์มากกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.7285) โดยเห็นว่าเป็นรายการที่ช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.76) มากที่สุด รองลงมาทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.91) และสามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.82) โคนส่วนน้อยที่สุดเห็นว่าจะทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามในรายการ ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.95) โดยนักเรียนเพศชายมีการรับรู้ประโยชน์ที่ได้รับชมรายการต่ำกว่า ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.7682) โดยเห็นว่าเป็นการช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.84) รองลงมาเห็นว่าจะสามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.88) และทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมรายการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.95) โดยเห็นว่าจะช่วยในการสนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับรายการได้ดี น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.54)

จากตารางการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test พบว่า กลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการที่มีเพศแตกต่างกัน มีการรับรู้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่าการรับรู้ประโยชน์ไม่ขึ้นอยู่กับเพศ

ในการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการรับรู้ประโยชน์ของนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่า นักเรียนเพศชายมีการรับรู้ประโยชน์มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.8511) โดยเห็นว่าช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.87) รองลงมาเห็นว่า ทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมการแข่งขันและสามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.98) ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.83) โดยเห็นว่าทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามในรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.94) โดยเพศหญิงมีการรับรู้ประโยชน์ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.6927) โดยเห็นว่าช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.84) รองลงมาเห็นว่าทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมแข่งขัน ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.85) โดยเห็นว่าทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามในรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 0.92)

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการ

ไอทีวี 180

ปัจจัย	เพศ	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		X	S.D.	t	Sig.	X	S.D.	t	Sig.
ความพึงพอใจ									
1. เป็นรายการคอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ที่ดี	ชาย	4.25	0.72			4.04	0.87		
	หญิง	4.21	0.69			4.13	0.71		
2. เป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง	ชาย	4.14	0.74			3.97	0.76		
	หญิง	4.19	0.71			4.15	0.70		
3. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	ชาย	3.63	0.91			3.44	0.87		
	หญิง	3.78	0.87			3.59	0.87		
4. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์	ชาย	4.33	0.77			4.13	0.74		
	หญิง	4.32	0.75			4.31	0.70		
5. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางวิทยาศาสตร์	ชาย	3.07	0.87			3.90	0.83		
	หญิง	3.93	0.81			4.03	0.73		
6. เป็นรายการที่ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วมร่วมกับรายการ	ชาย	3.73	0.93			3.66	0.80		
	หญิง	3.87	0.82			3.62	0.88		
7. เป็นรายการที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนหันมาสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์และ วิชาคณิตศาสตร์	ชาย	3.90	0.82			3.75	0.84		
	หญิง	3.96	0.74			3.92	0.85		
8. ความน่าสนใจในการดำเนินรายการของพิธีกร / ผู้ดำเนินรายการ	ชาย	3.42	0.92			3.45	0.82		
	หญิง	3.53	0.78			3.48	0.80		
9. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออกอากาศ เดิม วันพฤหัสบดีเวลา 18.30น. - 19.00น.	ชาย	3.38	1.01			3.50	0.95		
	หญิง	3.27	0.96			3.36	1.02		
10. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออกอากาศใหม่ วันพฤหัสบดีเวลา 17.15 น. - 17.45 น. (เริ่ม 1 มิ.ย. 43)	ชาย	3.35	0.99			3.16	1.06		
	หญิง	3.51	0.90			3.32	0.96		
11. จาที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและน่าสนใจ	ชาย	3.00	0.96			3.09	0.93		
	หญิง	3.12	0.73			3.00	0.88		
12. ภาพรวมของรูปแบบรายการทั้งรายการ	ชาย	3.47	0.95			3.49	0.97		
	หญิง	3.58	0.79			3.50	0.91		
ความพึงพอใจ (ค่าเฉลี่ยรวม)	ชาย	3.79	0.7324			3.74	0.6742		
	หญิง	3.90	0.3263	-1.152	0.251	3.85	.6916	-1.135	0.257

จากตารางการทดสอบทางสถิติ t-test พบว่า กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการที่มีเพศแตกต่างกันมีความพึงพอใจในการรับชมไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่าความพึงพอใจในการรับชมรายการไม่ขึ้นอยู่กับเพศ

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการของนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ พบว่า นักเรียนเพศหญิงมีความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการมากกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.3263$) ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.7324$) โดยนักเรียนเพศหญิงเห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.32, S.D. = 0.75$) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.65$) และเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.71$) โดยเห็นว่าจากที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและน่าสนใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.12, S.D. = 0.73$) โดยนักเรียนเพศชายเห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.77$) รองลงมา เห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.72$) และเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง ($\bar{X} = 4.14, S.D. = 0.74$) โดยเห็นว่าจากที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและน่าสนใจ น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.96$)

จากตารางการทดสอบทางสถิติด้วยค่า t-test พบว่า กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการที่มีเพศแตกต่างกันมีความพึงพอใจในการรับชมไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่าความพึงพอใจไม่ขึ้นอยู่กับเพศ

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่า นักเรียนเพศหญิงมีความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการมากกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 3.85, S.D. = 0.6916$) ($\bar{X} = 3.74, S.D. = 0.6742$) โดยนักเรียนหญิงเห็นว่าเป็นรายการที่ให้ความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.70$) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.70$) และเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.71$) โดยเห็นว่าจากที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและน่าสนใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.88$) ส่วนนักเรียนเพศชายเห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.74$) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.04, S.D. = 0.87$) และเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการ

ตัดสินใจอย่างรวดเร็วถูกต้อง ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.76) และเห็นว่าฉากที่ใช้ดำเนินรายการสวยและน่าสนใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.93)

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการรับรู้ประโยชน์ที่ได้รับชมรายการไอคิว 180

ปัจจัย	ระดับการศึกษา	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		\bar{X}	S.D.	t	Sig.	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
การรับรู้ประโยชน์									
1. ทำให้คิดที่ไปชมรายการในห้องส่งสถานี	ม.ต้น	3.48	1.03			3.18	0.97		
	ม.ปลาย	3.15	0.96			3.08	1.01		
2. ทำให้คิดที่ไปลอกคำถามใบรายการ	ม.ต้น	3.29	0.97			3.09	0.95		
	ม.ปลาย	3.07	0.93			2.95	0.90		
3. ทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของเค้าเข้าร่วมการแข่งขัน	ม.ต้น	4.37	0.83			3.88	0.94		
	ม.ปลาย	3.84	0.96			3.94	0.90		
4. ช่วยในการสนทนากับเพื่อนๆ เกี่ยวกับรายการได้ดี	ม.ต้น	3.40	0.91			3.06	0.94		
	ม.ปลาย	3.03	0.84			3.06	0.93		
5. ช่วยให้เกิดแรงบันดาลใจ (ฝึกฝนทักษะทางคณิตศาสตร์)	ม.ต้น	4.14	0.91			3.79	0.90		
	ม.ปลาย	3.79	0.93			3.88	1.00		
6. ช่วยให้เป็นนักคิด ประดิษฐ์สร้างสรรค์สิ่งของ	ม.ต้น	3.54	0.89			3.55	0.80		
	ม.ปลาย	3.44	0.86			3.39	0.93		
7. สามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้	ม.ต้น	4.35	0.79			3.90	0.89		
	ม.ปลาย	3.89	0.85			3.84	0.93		
8. เพื่อที่จะเชียร์เพื่อนหรือโรงเรียนตนเองคอนออกรายการ	ม.ต้น	3.82	1.13			3.27	1.02		
	ม.ปลาย	3.56	0.98			3.27	1.14		
9. เพื่อทำให้เป็นคนกล้าแสดงออกและกล้าแสดงความสามารถ	ม.ต้น	3.98	0.91			3.38	0.99		
	ม.ปลาย	3.75	0.98			3.60	0.94		
10. ช่วยให้ผู้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	ม.ต้น	4.29	0.84			3.97	0.90		
	ม.ปลาย	4.12	0.75			4.02	0.81		
11. สามารถนำไปใช้ในการสอบเอนทรานซ์	ม.ต้น	3.84	0.98			3.79	0.97		
	ม.ปลาย	3.75	0.97			3.94	0.88		
12. ช่วยตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	ม.ต้น	3.85	0.96			3.61	0.92		
	ม.ปลาย	3.50	1.05			3.54	0.92		
การรับรู้ประโยชน์ (ค่าเฉลี่ยรวม)	ม.ต้น	4.05	0.7213	3.453	.001	3.6204	0.7939	-0.088	0.930
	ม.ปลาย	3.71	0.7369			3.6209	0.7562		

จากตารางการทดสอบทางสถิติด้วยค่า t-test พบว่า กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการรับรู้ประโยชน์แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสรุปได้ว่า การรับรู้ประโยชน์ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการรับรู้ประโยชน์ของโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ พบว่า ระดับมัธยมต้นมีการรับรู้ประโยชน์มากกว่าระดับมัธยมปลาย ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 3.453$), ($\bar{X} = 3.71, S.D. = .7369$) นักเรียนมัธยมต้นมีความเห็นว่า ทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.83$) รองลงมาเห็นว่าสามารถนำไปใช้ในการเรียนและเห็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 4.35, S.D. = 0.79$) และเห็นว่าช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.23, S.D. = 0.84$) ส่วนน้อยที่สุดเห็นว่าทำให้เกิดที่จะไปตอบคำถามในรายการ ($\bar{X} = 3.29, S.D. = 0.97$) นักเรียนมัธยมปลายมีความเห็นว่าช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.75$) รองลงมาเห็นว่าสามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.85$) และช่วยให้ฝึกเลขได้ไวขึ้น ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.93$) ส่วนการช่วยในการสนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับรายการได้ด้น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.03, S.D. = 0.84$)

จากตารางการทดสอบทางสถิติ t-test พบว่า กลุ่มโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการรับรู้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน จึงสามารถสรุปได้ว่าการรับรู้ประโยชน์ไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและการรับรู้ประโยชน์ของโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่า ระดับมัธยมปลายมีการรับรู้ประโยชน์มากกว่าระดับมัธยมต้น ($\bar{X} = 3.6209, S.D. = 0.7562$), ($\bar{X} = 3.6204, S.D. = 0.7939$) โดยนักเรียนมัธยมปลายเห็นว่าช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.81$) รองลงมาเห็นว่าทำให้เกิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมการแข่งขัน ($\bar{X} = 3.94, S.D. = 0.90$) และสามารถนำไปใช้ในการสอบเอนทรานซ์ ($\bar{X} = 3.94, S.D. = 0.88$) ส่วนทำให้เกิดที่จะไปตอบคำถามในรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.95, S.D. = 0.90$) นักเรียนมัธยมต้นเห็นว่าช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.90$) รองลงมาสามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.89$) และทำให้เกิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมรายการแข่งขัน ($\bar{X} = 3.88, S.D. = 0.94$) ส่วนในการสนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับรายการได้ด้น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.06, S.D. = 0.93$)

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจที่ได้รับชม
รายการไอคิว 180

ปัจจัย	ระดับการศึกษา	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		X	S.D.	t	Sig.	X	S.D.	t	Sig.
ความพึงพอใจ									
1. เป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ที่ดี	ม.ต้น	4.29	0.68			4.11	0.79		
	ม.ปลาย	4.18	0.72			4.06	0.80		
2. เป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง	ม.ต้น	4.22	0.77			4.04	0.71		
	ม.ปลาย	4.10	0.68			4.08	0.76		
3. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	ม.ต้น	3.85	0.89			3.53	0.83		
	ม.ปลาย	3.56	0.87			3.50	0.92		
4. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์	ม.ต้น	4.51	0.66			4.26	0.72		
	ม.ปลาย	4.14	0.80			4.19	0.74		
5. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางวิทยาศาสตร์	ม.ต้น	4.10	0.85			4.04	0.80		
	ม.ปลาย	3.80	0.79			3.89	0.77		
6. เป็นรายการที่ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วมร่วมกับรายการ	ม.ต้น	3.83	0.85			3.66	0.89		
	ม.ปลาย	3.77	0.90			3.63	0.79		
7. เป็นรายการที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนหันมาสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์และ วิชาคณิตศาสตร์	ม.ต้น	4.08	0.79			3.88	0.86		
	ม.ปลาย	3.79	0.75			3.79	0.83		
8. ความน่าสนใจในการดำเนินรายการของพิธีกร / ผู้ดำเนินรายการ	ม.ต้น	3.61	0.87			3.45	0.84		
	ม.ปลาย	3.34	0.81			3.47	0.78		
9. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออกอากาศ เดิม วันพฤหัสบดีเวลา 18.30น. – 19.00น.	ม.ต้น	3.37	1.04			3.38	0.93		
	ม.ปลาย	3.28	0.93			3.48	1.04		
10. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออกอากาศใหม่ วันพฤหัสบดีเวลา 17.15 น. – 17.45 น. (เริ่ม 1 มิ.ย. 43)	ม.ต้น	3.55	0.96			3.20	1.07		
	ม.ปลาย	3.32	0.92			3.28	0.96		
11. จังหวะที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและน่าสนใจ	ม.ต้น	3.22	0.89			3.11	0.94		
	ม.ปลาย	2.90	0.77			2.98	0.86		
12. ภาพรวมของรูปแบบรายการทั้งรายการ	ม.ต้น	3.63	0.89			3.55	0.89		
	ม.ปลาย	3.43	0.83			3.44	0.99		
ความพึงพอใจ (ค่าเฉลี่ยรวม)	ม.ต้น	3.98	0.6833	2.850	0.005	3.80	0.7194	0.099	0.921
	ม.ปลาย	3.72	0.6533			3.79	0.6522		

จากตารางทดสอบทางสถิติด้วยค่า t-test พบว่า กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการความพึงพอใจในการรับชมรายการที่แตกต่างกันด้วยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสรุปได้ว่า การพึงพอใจขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจของโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ พบว่า นักเรียนมัธยมต้นมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนมัธยมปลาย ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.6833), ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.6533) นักเรียนมัธยมต้นมีความเห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.66) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.68) และเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.77) ส่วนจากที่ใช้ดำเนินรายการสวสนใจมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.89) กลุ่มนักเรียนมัธยมปลายมีความเห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดีมากที่สุด ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.72) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.80) และจากที่ใช้ในการดำเนินรายการสวสนใจ ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 0.77)

จากตารางทดสอบทางสถิติด้วยค่า t-test พบว่ากลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่าความพึงพอใจไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจของโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่า กลุ่มนักเรียนมัธยมต้นมีความพึงพอใจในการรับชมรายการมากกว่ากลุ่มนักเรียนมัธยมปลาย ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.7194) ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.6522) โดยกลุ่มนักเรียนมัธยมต้นเห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.74) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.79) และเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.71) ส่วนจากที่ใช้ในการดำเนินรายการที่ใช้ในการดำเนินรายการสวสนใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 0.94) กลุ่มนักเรียนมัธยมปลายมีความคิดเห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.74) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.76) และเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} =$

4.06, S.D. = 0.80) ส่วนจากที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและน่าสนใจมีความพึงพอใจน้อยที่สุด
($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.86)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับกับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมรายการไอคิว 180

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการรับชมรายการกับรับรู้ประโยชน์ที่ได้รับชมรายการไอคิว 180

ปัจจัย	ความดีในการรับชมรายการ	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
1. ทำให้คิดที่ไปชมรายการในท้องถิ่น	ชมทุกสัปดาห์	3.71	1.20			3.43	0.93		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.41	0.93			3.22	0.99		
	1-6 ครั้ง/ปี	2.94	1.07			2.86	0.97		
2. ทำให้คิดที่ไปถามคำถามในรายการ	ชมทุกสัปดาห์	3.71	0.91			3.76	0.89		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.26	0.93			3.01	0.85		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.81	0.93			2.82	0.98		
3. ทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตามเข้าร่วมการแข่งขัน	ชมทุกสัปดาห์	4.29	0.73			3.81	0.98		
	1-3 ครั้ง/เดือน	4.10	0.93			4.02	0.86		
	1-6 ครั้ง/ปี	4.08	0.99			3.71	1.00		
4. ช่วยในการสานทากันเพื่อนๆเกี่ยวกับรายการได้ดี	ชมทุกสัปดาห์	3.79	0.80			3.24	0.62		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.25	0.83			3.13	0.92		
	1-6 ครั้ง/ปี	2.94	1.00			2.86	1.01		
5. ช่วยให้ได้เลขได้เพิ่มขึ้น (ฝึกฝนทักษะทางคณิตศาสตร์)	ชมทุกสัปดาห์	4.50	0.65			3.95	0.80		
	1-3 ครั้ง/เดือน	4.01	0.88			3.97	0.91		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.69	0.82			3.52	1.02		
6. ช่วยให้เป็นนักคิด ประดิษฐ์สร้างสรรค์สิ่งของ	ชมทุกสัปดาห์	4.07	0.65			3.71	0.78		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.53	0.79			3.47	0.86		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.19	0.98			3.38	0.90		
7. สามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้	ชมทุกสัปดาห์	4.57	0.65			3.86	1.01		
	1-3 ครั้ง/เดือน	4.17	0.79			3.96	0.88		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.85	0.98			3.69	0.90		
8. เพื่อที่จะเชียร์เพื่อนหรือโรงเรียนตนเองคอนออกรายการ	ชมทุกสัปดาห์	4.00	0.96			3.33	0.97		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.65	1.04			3.38	1.04		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.73	1.06			3.03	1.16		

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ปัจจัย	ความถี่ในการรับชมรายการ	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		X	S.D.	F	Sig.	X	S.D.	F	Sig.
9. เพื่อทำให้เป็นคนกล้าแสดงออก และกล้าแสดงความสามารถ	ชมทุกสัปดาห์	4.14	0.66			3.57	0.98		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.85	0.99			3.51	0.94		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.85	0.87			3.43	1.03		
10. ช่วยให้อัจฉริยะกว้างไกลเป็น ประโยชน์	ชมทุกสัปดาห์	4.21	0.97			4.00	0.84		
	1-3 ครั้ง/เดือน	4.29	0.68			4.05	0.82		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.94	1.00			3.88	0.93		
11. สามารถนำไปใช้ในการสอบ เอนทรานซ์	ชมทุกสัปดาห์	4.29	0.73			3.71	0.78		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.83	1.01			3.92	0.91		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.58	0.87			3.78	0.99		
12. ช่วยตัดสินใจในการเลือกอาชีพ ระดับอุดมศึกษา	ชมทุกสัปดาห์	4.50	0.65			3.57	0.75		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.72	1.02			3.67	0.88		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.33	0.92			3.38	1.01		
การรับรู้ประโยชน์ (ค่าเฉลี่ยรวม)	ชมทุกสัปดาห์	4.42	0.6462	8.446	0.000	3.71	0.7171	2.524	0.083
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.93	0.7019			3.70	0.7640		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.59	0.7985			3.44	0.7912		

จากตารางการทดสอบทางสถิติด้วยค่า F-test พบว่า กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการที่มีความถี่ในการรับชมแตกต่างกันมีการรับรู้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญของสถิติที่ 0.05 จึงสรุปได้ว่า การรับรู้ประโยชน์ขึ้นอยู่กับความถี่ในการรับชมรายการ

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการรับชมรายการกับการรับรู้ประโยชน์ พบว่า กลุ่มที่รับชมทุกสัปดาห์ มีการรับรู้ประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.6462$) และกลุ่มที่รับ 1-6 ครั้งต่อปี มีการรับรู้ประโยชน์น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.59, S.D. = 0.7985$) โดยกลุ่มที่รับชมทุกสัปดาห์ เห็นว่าสามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.96$) รองลงมาเห็นว่าช่วยให้คิดเลขได้ไวขึ้น ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.65$) ส่วนที่เห็นว่าทำให้คิดที่จะไปชมรายการในห้องส่งสถานีน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.71, S.D. = 1.20$) และทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามในรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.71, S.D. = 0.91$) กลุ่มที่รับชม 1-3 ครั้ง ต่อเดือน ($\bar{X} = 3.93, S.D. = 0.7019$) เห็นว่า เพื่อทำให้เป็นคนกล้าแสดงออกและกล้าแสดงความสามารถมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29, S.D. = 0.68$) รองลงมาเห็นว่าสามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 4.17, S.D. = 1.04$) ส่วนที่เห็นว่าช่วยในการสนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับรายการได้ดีมีความรับรู้ประโยชน์น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.25,$

S.D. = 0.83) กลุ่มที่ รับชม 1 - 6 ครั้งต่อปีเห็นว่าทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมแข่งขันมากที่สุด ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.99) รองลงมา เห็นว่าทำให้เป็นคนกล้าแสดงออก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 1.00) ส่วนที่เห็นว่าทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามในรายการเป็นส่วนน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.93)

จากตารางการทดสอบทางสถิติด้วยค่า F-test ของโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่า ความถี่ในการรับชมแตกต่างกันมีการรับรู้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่าการรับรู้ประโยชน์ไม่ขึ้นอยู่กับความถี่ในการรับชมรายการ

การทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการรับชมรายการกับความรู้ประโยชน์ของนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่า กลุ่มที่รับชมรายการทุกสัปดาห์มีการรับรู้ประโยชน์จากการรับชมรายการมากที่สุด ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.7171) ส่วนกลุ่มที่รับชม 1-6 ครั้งต่อปี มีการรับรู้ประโยชน์น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.7912) กลุ่มที่รับชมทุกสัปดาห์เห็นว่าเพื่อให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.86) รองลงมา เห็นว่าทำให้กล้าที่จะแสดงออก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.84) ส่วนที่เห็นว่าช่วยให้การสนทนากับเพื่อนได้ดีนั้นน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.62) กลุ่มที่รับชม 1 - 3 ครั้งต่อเดือน ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.7640) เห็นว่าทำให้เป็นคนกล้าแสดงออกและกล้าแสดงความสามารถมากที่สุด ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.82) รองลงมา เห็นว่าทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.86) ทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามในรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 0.85) กลุ่มที่รับชมเดือน 1 - 6 ครั้งต่อปี เห็นว่าช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.93) รองลงมาสามารถนำไปใช้ในการสอบเอนทรานซ์ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.99) ส่วนทำให้คิดไปตอบคำถามในรายการนั้นน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = 0.98)

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการรับชมรายการกับความพึงพอใจ
ที่ได้รับชมรายการ ไร่คว 180

ปัจจัย	ความถี่ในการรับชม	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ความพึงพอใจ									
1. เป็นรายการคอบบ์ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ที่ดี	ชมทุกสัปดาห์	4.50	0.65			4.19	0.75		
	1-3 ครั้ง/เดือน	4.31	0.67			4.12	0.76		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.92	0.74			3.97	0.87		
2. เป็นรายการที่ก่อให้เกิดการสังเกต ประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว และถูกต้อง	ชมทุกสัปดาห์	4.14	0.77			3.95	0.80		
	1-3 ครั้ง/เดือน	4.25	0.67			4.11	0.68		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.90	0.82			4.00	0.81		
3. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความสนุก सान สนุกเพลิดเพลิน	ชมทุกสัปดาห์	4.14	0.77			3.67	0.91		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.79	0.84			3.58	0.85		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.37	0.97			3.34	0.89		
4. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทาง คณิตศาสตร์	ชมทุกสัปดาห์	4.71	0.61			3.95	0.92		
	1-3 ครั้ง/เดือน	4.39	0.70			4.37	0.62		
	1-6 ครั้ง/ปี	4.02	0.85			4.02	0.78		
5. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทาง วิทยาศาสตร์	ชมทุกสัปดาห์	4.57	0.76			4.00	0.89		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.95	0.81			4.08	0.73		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.77	0.85			3.72	0.80		
6. เป็นรายการที่ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วมกับ รายการ	ชมทุกสัปดาห์	4.14	0.86			3.62	0.80		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.93	0.85			3.70	0.84		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.33	0.79			3.54	0.85		
7. เป็นรายการที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียน หันมาสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์และ วิชาคณิตศาสตร์	ชมทุกสัปดาห์	4.21	0.80			3.95	0.74		
	1-3 ครั้ง/เดือน	4.01	0.74			3.91	0.84		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.63	0.82			3.65	0.87		
8. ความน่าสนใจในการดำเนินรายการของ พิธีกร / ผู้ดำเนินรายการ	ชมทุกสัปดาห์	4.21	0.80			3.57	0.68		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.54	0.83			3.48	0.81		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.10	0.75			3.38	0.84		
9. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออก อากาศ <u>เดิม</u> วันพฤหัสบดีเวลา 18.30น. – 19.00น.	ชมทุกสัปดาห์	3.50	1.02			3.33	0.80		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.30	0.98			3.49	1.01		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.08	0.97			3.34	1.00		
10. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออก อากาศ <u>ใหม่</u> วันพฤหัสบดีเวลา 17.15 น. – 17.45 น. (เริ่ม 1 มิ.ย. 43)	ชมทุกสัปดาห์	3.43	1.02			3.14	0.85		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.55	0.94			3.25	1.04		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.12	0.88			3.25	1.02		

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ปัจจัย	ความถี่ในการรับชม	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
11. ฉากที่ใช้ในการดำเนินรายการสายและ นำสายตา	ชมทุกสัปดาห์	3.50	0.94			3.38	1.07		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.11	0.82			2.99	0.89		
	1-6 ครั้ง/ปี	2.79	0.82			3.05	0.86		
12. ภาพรวมของรูปแบบรายการทั้งรายการ	ชมทุกสัปดาห์	3.79	0.89			3.57	1.08		
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.61	0.84			3.58	0.89		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.21	0.87			3.28	0.98		
ความพึงพอใจ (ค่าเฉลี่ยรวม)	ชมทุกสัปดาห์	4.28	0.7263	13.221	0.000	3.80	0.7496	3.646	0.028
	1-3 ครั้ง/เดือน	3.94	0.6046			3.89	0.6960		
	1-6 ครั้ง/ปี	3.48	0.7273			3.61	0.6045		

จากตารางการทดสอบทางสถิติด้วยค่า F-test พบว่ากลุ่มนักเรียน โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการที่มีความถี่ในการรับชมแตกต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสรุปได้ว่าความพึงพอใจที่ในการรับชมรายการขึ้นอยู่กับความถี่ในการรับชมรายการ

ในการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการรับกับความพึงพอใจในการรับชมของกลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ชมรายการทุกสัปดาห์มีความพึงพอใจในการรับชมรายการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.7263$) นักเรียนกลุ่มที่รับชม 1 - 6 ครั้งต่อปี มีความพึงพอใจในการรับชมน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.48, S.D. = .7273$) โดยกลุ่มที่รับชมทุกสัปดาห์เห็นว่าเป็นรายการที่ให้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.61$) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.76$) ส่วนความเหมาะสมของช่วงเวลาออกอากาศใหม่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.43, S.D. = 1.02$) กลุ่มที่รับชม 1 - 3 ครั้งต่อเดือน ($\bar{X} = 3.94, S.D. = 0.6046$) เห็นว่าเป็นรายการที่ให้ความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.70$) รองลงมา เป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.67$) ส่วนฉากที่ใช้ในการดำเนินรายการสายและนำสายตาที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.11, S.D. = 0.82$) กลุ่มที่รับชม 1 - 6 ครั้งต่อปี เห็นว่าเป็นรายการที่ให้ความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.85$) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วถูกต้อง ($\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.82$) ส่วนมีความพึงพอใจมากที่สุดใช้ดำเนินรายการสายและนำสายตา น้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.79, S.D. = 0.82$)

จากตารางทดสอบสถิติด้วยค่า F-test กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการพบว่า ความถี่ในการรับชมรายการที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการรับชมแตกต่างกันด้วยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการรับชมขึ้นอยู่กับความถี่ในการรับชมรายการ

ในการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการรับชมกับความพึงพอใจในการรับชมของโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการพบว่า กลุ่มที่รับชม 1 - 3 ครั้งต่อเดือน มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.6960) ส่วนกลุ่มที่รับชม 1 - 6 ครั้งต่อปี มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.6045) กลุ่มที่รับชมทุกสัปดาห์ ($\bar{X} = 0.380$, S.D. = 0.7496) เห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.75) รองลงมา เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.89) ส่วนความเหมาะสมของช่วงเวลาออกอากาศใหม่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.85) กลุ่มที่รับชม 1 - 3 ครั้งต่อเดือน เห็นว่าเป็นรายการที่ให้ความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.62) และเห็นว่าจากที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและน่าสนใจมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 1.04) กลุ่มที่รับชม 1 ครั้ง/เดือน เห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางมากที่สุด ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.78) และเห็นว่าเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วถูกต้อง ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.81) ส่วนจากที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและน่าสนใจ พบว่ามีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.86)

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ติดตามรายการกับการรับรู้
ประโยชน์ในการรับชมรายการไอทีวี 180

ปัจจัย	ระยะเวลา	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		X	S.D.	F	Sig.	X	S.D.	F	Sig.
การรับรู้ประโยชน์									
1. ทำให้คิดจะไปชมรายการในท้องถิ่น	ต่ำกว่า 1 ปี	3.28	0.99			3.03	0.98		
	1 - 6 ปี	3.33	1.05			3.16	1.01		
	6 ปีขึ้นไป	3.36	0.67			3.38	0.87		
2. ทำให้คิดจะไปลอกคำถามในรายการ	ต่ำกว่า 1 ปี	3.09	0.88			2.94	0.99		
	1 - 6 ปี	3.25	1.01			3.02	0.88		
	6 ปีขึ้นไป	3.00	0.77			3.46	1.09		
3. ทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของลงเข้าร่วมการแข่งขัน	ต่ำกว่า 1 ปี	4.13	0.85			3.75	0.94		
	1 - 6 ปี	4.14	0.99			3.99	0.92		
	6 ปีขึ้นไป	3.55	1.13			3.92	0.76		
4. ช่วยในการสนทนากับเพื่อนๆ เกี่ยวกับรายการโหลี่	ต่ำกว่า 1 ปี	3.29	0.88			3.03	0.93		
	1 - 6 ปี	3.15	0.89			3.06	0.92		
	6 ปีขึ้นไป	3.36	1.03			3.23	1.09		
5. ช่วยให้เกิดเลขได้ไวขึ้น (ฝึกฝนทักษะทางคณิตศาสตร์)	ต่ำกว่า 1 ปี	3.94	0.97			3.53	1.01		
	1 - 6 ปี	4.02	0.91			3.98	0.89		
	6 ปีขึ้นไป	3.45	0.93			3.92	0.86		
6. ช่วยให้ทีมรักกีฬา ประดิษฐ์สร้างสรรค์สิ่งของ	ต่ำกว่า 1 ปี	3.41	0.90			3.47	0.94		
	1 - 6 ปี	3.52	0.87			3.45	0.85		
	6 ปีขึ้นไป	3.73	0.69			3.62	0.65		
7. สามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้	ต่ำกว่า 1 ปี	4.19	0.85			3.79	0.82		
	1 - 6 ปี	4.10	0.86			3.89	0.92		
	6 ปีขึ้นไป	3.82	0.75			4.08	1.19		
8. เพื่อที่จะเชียร์เพื่อนหรือโรงเรียนตนเองตอนออกรายการ	ต่ำกว่า 1 ปี	3.67	1.11			3.22	1.08		
	1 - 6 ปี	3.71	1.06			3.30	1.10		
	6 ปีขึ้นไป	3.73	0.79			3.23	0.93		
9. เพื่อทำให้เป็นคนกล้าแสดงออกและกล้าแสดงความสามารถ	ต่ำกว่า 1 ปี	3.85	0.92			3.47	0.97		
	1 - 6 ปี	3.90	0.97			3.47	0.98		
	6 ปีขึ้นไป	3.73	1.01			3.85	0.90		
10. ช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	ต่ำกว่า 1 ปี	4.25	0.74			3.99	0.82		
	1 - 6 ปี	4.17	0.84			3.98	0.88		
	6 ปีขึ้นไป	4.18	0.75			4.23	0.83		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัจจัย	ความถี่ในการรับชมรายการ	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
11. สามารถนำไปใช้ในการสอบ เอนทรานซ์	ต่ำกว่า 1 ปี	3.82	1.00			3.93	0.90		
	1 - 6 ปี	3.78	0.96			3.82	0.93		
	6 ปีขึ้นไป	3.82	0.98			3.92	1.04		
12. ช่วยตัดสินใจในการศึกษาต่อใน ระดับอุดมศึกษา	ต่ำกว่า 1 ปี	3.85	0.89			3.66	0.87		
	1 - 6 ปี	3.57	1.08			3.50	0.93		
	6 ปีขึ้นไป	3.64	0.92			3.92	0.95		
การรับรู้ประโยชน์ (ค่าเฉลี่ยรวม)	ต่ำกว่า 1 ปี	3.88	0.7336	0.259	0.772	3.57	0.6979	1.118	0.329
	1 - 6 ปี	3.89	0.7571			3.62	0.7999		
	6 ปีขึ้นไป	3.72	0.7862			3.92	0.8623		

จากตารางการทดสอบทางสถิติด้วยค่า F-test พบว่า กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ พบว่า ระยะเวลาที่ติดตามต่างกันมีการรับรู้ประโยชน์ที่ไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่าการรับรู้ประโยชน์ไม่ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ติดตามรายการ

การทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ติดตามกับการรับรู้ประโยชน์ของโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ พบว่า กลุ่มที่รับชม 1 - 6 ปี มีการรับรู้ประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.7574) ส่วนกลุ่มที่รับชม 6 ปี ขึ้นไปมีการรับรู้ประโยชน์น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.7862) กลุ่มที่รับชมต่ำกว่า 1 ปี ($\bar{X} = 0.88$, S.D. = 0.7336) เห็นว่าช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.74) รองลงมาเห็นว่าสามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.85) ส่วนที่คิดว่าทำให้ไปตอบคำถามในรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.88) กลุ่มที่รับชม 1 - 6 ปี เห็นว่าช่วยให้ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.84) รองลงมาเห็นว่าทำให้ คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมแข่งขัน ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.99) ส่วนช่วยในการสนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.89) กลุ่มที่รับชม 6 ปี ขึ้นไปเห็นว่าช่วยให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.75) รองลงมาสามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการ เพิ่มพูนความรู้ ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.75) และสามารถนำไปใช้ในการสอบเอนทรานซ์ ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.98) ส่วนช่วยในการสนทนากับเพื่อนได้ดี ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.67)

จากตารางทดสอบทางสถิติด้วยค่า F-test ของโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่า ระยะเวลาที่ติดตามต่างกัน มีการรับรู้ประโยชน์ไม่ต่างกันจึงสรุปได้ว่า การรับรู้ประโยชน์ไม่ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ติดตาม

การทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ติดตามกับการรับรู้ประโยชน์ โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่า กลุ่มที่ติดตาม 6 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.8623) กลุ่มที่ติดตามต่ำกว่า 1 ปี มีการรับรู้ประโยชน์น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.6979) โดยกลุ่มที่ติดตามน้อยกว่า 1 ปี เห็นว่าช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.82) รองลงมาสามารถนำไปใช้ในการสอบเอนทรานซ์ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.90) ส่วนทำให้คิดที่จะไปตอบคำถามในรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.99) กลุ่มที่ติดตาม 1 - 6 ปี ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.7999) เห็นว่าทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของคนเข้าร่วมการแข่งขัน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.92) รองลงมาเห็นว่าช่วยทำให้คิดเลขได้ไว ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.89) ส่วนทำให้คิดจะไปตอบคำถามในรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.88) กลุ่มที่ติดตาม 6 ปีขึ้นไป เห็นว่าช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.83) รองลงมาสามารถนำไปใช้ในการเรียน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 1.19) ส่วนช่วยในการสนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับรายการได้ดี และเพื่อที่จะเชียร์เพื่อนหรือโรงเรียนตนเองตอนออกรายการ ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 0.93)

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ติดตามรายการกับความพึงพอใจ
ในการรับชมรายการไอทีวี 180

ปัจจัย	ระยะเวลา	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		X	S.D.	F	Sig.	X	S.D.	F	Sig.
ความพึงพอใจ									
13. เป็นรายการลอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ที่ดี	ต่ำกว่า 1 ปี	4.23	0.68			3.85	0.85		
	1 - 6 ปี	4.26	0.71			4.20	0.74		
	6 ปีขึ้นไป	3.91	0.83			4.08	0.76		
14. เป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกต ประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว และถูกต้อง	ต่ำกว่า 1 ปี	4.22	0.67			3.94	0.77		
	1 - 6 ปี	4.14	0.76			4.14	0.68		
	6 ปีขึ้นไป	4.00	0.77			3.85	0.99		
15. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความสนุก สนาน เพลิดเพลิน	ต่ำกว่า 1 ปี	3.73	0.94			3.38	0.96		
	1 - 6 ปี	3.68	0.87			3.59	0.82		
	6 ปีขึ้นไป	3.82	0.75			3.38	0.87		
16. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทาง คณิตศาสตร์	ต่ำกว่า 1 ปี	4.23	0.82			3.99	0.68		
	1 - 6 ปี	4.40	0.71			4.36	0.68		
	6 ปีขึ้นไป	4.09	0.83			4.00	1.08		
17. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทาง วิทยาศาสตร์	ต่ำกว่า 1 ปี	4.04	0.79			3.84	0.77		
	1 - 6 ปี	3.09	0.85			4.09	0.79		
	6 ปีขึ้นไป	3.55	0.93			3.69	0.75		
18. เป็นรายการที่ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วม รายการ	ต่ำกว่า 1 ปี	3.80	0.85			3.66	0.84		
	1 - 6 ปี	3.81	0.90			3.69	0.83		
	6 ปีขึ้นไป	3.73	0.79			3.69	1.03		
19. เป็นรายการที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียน หันมาสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์และ วิชาคณิตศาสตร์	ต่ำกว่า 1 ปี	3.92	0.75			3.62	0.90		
	1 - 6 ปี	3.94	0.81			3.95	0.79		
	6 ปีขึ้นไป	4.00	0.77			3.77	0.93		
20. ความน่าสนใจในการดำเนินรายการของ พิธีกร / ผู้ดำเนินรายการ	ต่ำกว่า 1 ปี	3.53	0.87			3.47	0.78		
	1 - 6 ปี	3.46	0.86			3.49	0.82		
	6 ปีขึ้นไป	3.27	0.47			3.15	0.80		
21. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออก อากาศ <u>เดิม</u> วันพฤหัสบดีเวลา 18.30น. - 19.00น.	ต่ำกว่า 1 ปี	3.27	1.00			3.37	0.98		
	1 - 6 ปี	3.36	1.00			3.50	1.01		
	6 ปีขึ้นไป	3.36	0.67			3.00	0.71		

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ปัจจัย	ระยะเวลา	โรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ				โรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
22. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออกอากาศใหม่ วันพฤหัสบดีเวลา 17.15 น. - 17.45 น. (เริ่ม 1 มิ.ย. 43)	ต่ำกว่า 1 ปี	3.58	0.90			3.28	1.10		
	1 - 6 ปี	3.35	0.97			3.26	0.98		
	6 ปีขึ้นไป	3.36	0.92			2.85	0.69		
23. จากที่ใช้ในการดำเนินรายการสายและนำเสนอใจ	ต่ำกว่า 1 ปี	3.15	0.86			3.03	0.79		
	1 - 6 ปี	3.00	0.86			3.04	0.97		
	6 ปีขึ้นไป	3.09	0.54			3.23	0.83		
24. ภาพรวมของรูปแบบรายการทั้งรายการ	ต่ำกว่า 1 ปี	3.56	0.87			3.35	0.89		
	1 - 6 ปี	3.52	0.88			3.57	0.96		
	6 ปีขึ้นไป	3.36	0.67			3.49	0.96		
ความพึงพอใจ (ค่าเฉลี่ยรวม)	ต่ำกว่า 1 ปี	3.91	0.6639	0.581	0.560	3.64	0.6173	3.601	0.029
	1 - 6 ปี	3.82	0.7052			3.89	0.6940		
	6 ปีขึ้นไป	3.72	0.4671			3.61	0.7679		

จากตารางการทดสอบทางสถิติด้วยค่า F-test พบว่ากลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการที่มีระยะเวลาดูรายการต่างกันมีความพึงพอใจในการรับชมรายการที่ไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่าความพึงพอใจในการรับชมรายการไม่ขึ้นอยู่กับระยะเวลาดูรายการ

การทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาดูรายการกับความพึงพอใจในการรับชมของโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ พบว่า กลุ่มที่ดูรายการน้อยกว่า 1 ปี มีความพึงพอใจในการรับชมรายการมากที่สุด ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .6639) ส่วนที่ดูรายการ 6 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.4671) กลุ่มที่ดูรายการน้อยกว่า 1 ปี เห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.68) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.67) ส่วนจากที่ใช้ดำเนินรายการมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.86) กลุ่มที่ดูรายการ 1 - 6 ปี ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.7052) เห็นว่าเป็นรายการที่ให้ความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.71) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.71) ส่วนจากที่ใช้ดำเนินรายการมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.86) กลุ่มที่ดูรายการ 6 ปีขึ้นไป เห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.83) รองลงมาเห็นว่าเป็นรายการที่ฝึก

ให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วถูกต้อง ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.77) ส่วนจากที่ใช้ดำเนินรายการมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.54)

จากตารางการหาค่าสถิติ F-test ของโรงเรียนกลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้ร่วมรายการที่มีระยะเวลาติดตามรายการต่างกัน มีความพึงพอใจในการรับชมรายการที่แตกต่างกันมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสรุปได้ว่าความพึงพอใจในการรับชมรายการขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ติดตามรายการ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ติดตามรายการกับความพึงพอใจในการรับชมรายการ พบว่า กลุ่มที่ติดตาม 1 - 6 ปี มีความพึงพอใจในการรับชมรายการมากที่สุด ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.6940) กลุ่มที่ติดตามรายการ 6 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการรับชมรายการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.7679) กลุ่มที่ติดตามน้อยกว่า 1 ปี ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.6173) เห็นว่าเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.77) รองลงมา เห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.85) จากที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและน่าสนใจ มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.79) กลุ่มที่ติดตามรายการ 1 - 6 ปี เห็นว่าเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.68) รองลงมาเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.74) ส่วนจากที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและน่าสนใจมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.97) กลุ่มที่ติดตามรายการ 6 ปีขึ้นไป เห็นว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.76) รองลงมาเป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 1.08) ส่วนความเหมาะสมของช่วงเวลาการออกอากาศใหม่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.69)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง รายการไอคิว 180 กับ การเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมการเปิดรับรายการไอคิว 180 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่โรงเรียนเคยเข้าร่วมรายการกับไม่เคยเข้าร่วมรายการ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนกับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเคยเข้าร่วมรายการกับไม่เคยเข้าร่วมรายการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเคยเข้าร่วมรายการกับที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับรายการไอคิว 180 กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเคยเข้าร่วมรายการกับไม่เคยเข้าร่วมรายการ

สมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่มีลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจแตกต่างกัน
2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ของนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการกับนักเรียนของโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจในการชมรายการไอคิว 180 แตกต่างกัน
- 2.1 นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการกับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการที่มีเพศที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจแตกต่างกัน

2.2 นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. ต้น) กับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. ปลาย) จะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจแตกต่างกัน

3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการกับนักเรียนของโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ ที่มีพฤติกรรมการเปิดรับที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจในการชมรายการ ไอคิว 180 แตกต่างกัน

3.1 นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการที่มีความถี่ในการรับชมรายการที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจแตกต่างกัน

3.2 นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ กับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการที่มีระยะเวลาที่ติดตามรายการที่แตกต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ความถี่ในการรับชมรายการ ระยะเวลาในการรับชม ระยะเวลาที่ติดตามรายการ สาเหตุที่รับชมรายการ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 432 คน แบ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการจำนวน 216 คน และนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการจำนวน 216 คน

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 และเพศชาย 103 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7 ส่วนกลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 คน และเพศชายจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการมีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 แบ่งเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. ต้น) จำนวน 108 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. ปลาย) จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการมีความถี่ในการรับชมรายการส่วนใหญ่ชมรายการเดือนละ 1 – 3 ครั้ง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 69.5 ส่วนน้อยที่สุดชมรายการทุกสัปดาห์จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 และกลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ พบว่าส่วนใหญ่ชมรายการเดือนละ 1 – 3 ครั้ง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2 ส่วนน้อยที่สุดชมรายการทุกสัปดาห์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการมีพฤติกรรมการชมรายการส่วนใหญ่ดูจนจบรายการบ้างดูไม่จบรายการบ้าง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 ส่วนน้อยดูไม่จบรายการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และกลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ ส่วนใหญ่ดูจนจบรายการบ้างดูไม่จบรายการบ้าง จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 ส่วนน้อยดูไม่จบรายการจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการมีระยะเวลาในการติดตามรายการ ส่วนใหญ่ติดตามรายการมา 1 – 6 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 ส่วนน้อยที่สุดติดตามรายการมา 6 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 และโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ ส่วนใหญ่ติดตามรายการมา 1 – 6 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 ส่วนน้อยที่สุดติดตามรายการมา 6 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการมีเหตุการณ์รับชมรายการส่วนใหญ่รับชมรายการเพื่อเพิ่มพูนความรู้จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมาเป็นการฝึกฝนทักษะการคำนวณ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ส่วนน้อยที่สุดมีเหตุผลจากชอบพิธีกร และสามารถพูดคุยกับเพื่อนได้ สาเหตุละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ ส่วนใหญ่รับชมรายการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมารับชมเพื่อได้ฝึกฝนทักษะการคำนวณ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ส่วนน้อยที่สุดรับชมรายการเพราะมีการโฆษณาตัวอย่างให้เห็นทางโทรทัศน์จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนกับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไอคิว 180 (สมมติฐานที่ 1)

2.1 ลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ประโยชน์แตกต่างกัน

2.2 ลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนที่แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจในการรับชมรายการไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไอคิว 180 (สมมติฐานที่ 2)

3.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไอคิว 180

3.1.1 กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการ ที่มีเพศแตกต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไม่แตกต่างกัน

3.1.2 กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ ที่มีเพศแตกต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการคาดหวังประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไอคิว 180

3.2.1 กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการภายใน 1 ปี ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการแตกต่างกัน

3.2.2 กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการภายใน 1 ปี ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับ กับการรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจในการรับชมรายการไอทีวี 180 (สมมติฐานที่ 3)

4.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการรับชมรายการ กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไอทีวี 180

4.1.1 กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการภายใน 1 ปี มีความถี่ในการรับชมแตกต่างกัน มีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการแตกต่างกัน

4.1.2 กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการภายใน 1 ปี มีความถี่ในการรับชมรายการแตกต่างกัน มีการรับรู้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน แต่มีความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการแตกต่างกัน

4.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ติดตามรายการ กับการคาดหวังประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไอทีวี 180

4.2.1 กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการภายในเวลา 1 ปี มีระยะเวลาที่ติดตามรับชมรายการแตกต่างกัน มีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการไม่แตกต่างกัน

4.2.2 กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการภายในเวลา 1 ปี มีระยะเวลาที่ติดตามรับชมรายการแตกต่างกัน มีการรับรู้ประโยชน์ไม่แตกต่างกันแต่มีความพึงพอใจในการรับชมรายการแตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยดังกล่าวมาแล้วข้างต้นผู้วิจัยที่ประเด็นที่จะนำมาอภิปรายเพิ่มเติมดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในเชิงลักษณะทางประชากรศาสตร์ จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการกับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคย เข้าร่วมรายการ มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ทั้งทางด้านเพศ ระดับการศึกษา ซึ่งในการส่งข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยของผู้รับสารด้วย (ปีทมาวดี หล่อวิจิตร) ส่วนในเรื่องพฤติกรรมกาเปิดรับ จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการกับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการ ส่วนใหญ่จะชมรายการเดือนละ 1 – 3 ครั้ง และดู รายการจบบ้างไม่จบบ้าง รวมถึง

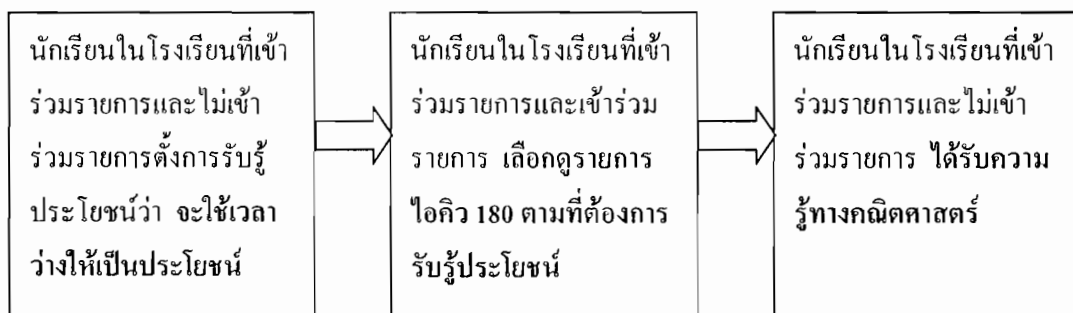
ส่วนใหญ่มีระยะเวลาติดตามรายการ 1 - 6 ปี ซึ่งตรงกับแนวคิดและทฤษฎีการเลือกเปิดรับสื่อมวลชน ที่จะเลือกเนื้อหาที่คิดว่า มีความสนใจตรงกับความต้องการของตนเอง ซึ่งการที่จะทำให้ผู้รับสารสามารถเลือกรับสาร เลือกรับรู้ เลือกที่จะจดจำหรือติดตาม เช่นเดียวกับ (ปีณจิตา ทองสิมา) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การใช้โทรทัศน์ของเด็กภายในครอบครัว พบว่าส่วนใหญ่ดูรายการโทรทัศน์พร้อมกับทำกิจกรรมอื่น ๆ ไปด้วย ทางรายการไอคิว 180 ต้องสร้างความน่าสนใจให้เกิดขึ้นกับผู้รับสารมีรูปแบบในการนำเสนอที่เหมาะสมหรือเป็นที่โดดเด่นจนสามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างมีใจจดจำ ติดตามรายการได้อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ของรายการให้ตรงกับกลุ่มผู้ชมรายการด้วย เช่น สถานีที่ออกอากาศ, วันที่ออกอากาศ, เวลาออกอากาศ, พิธีกร หรือผู้ดำเนินรายการ, ผู้เข้าแข่งขัน หรือองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เหมาะสมที่จะทำให้กลุ่มเป้าหมายมีการเปิดรับที่สม่ำเสมอมากขึ้น

ส่วนในเรื่องของเหตุผลที่รับชมรายการไอคิว 180 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการกับนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ ส่วนใหญ่ตอบว่าเพราะได้เพิ่มพูนความรู้มากที่สุด ซึ่งตรงกับการศึกษา เรื่อง “การวิเคราะห์รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์ (อรนุช สดประเสริฐ) ที่พบว่าส่วนใหญ่มีความต้องการชมรายการประเภทนี้ที่เน้นสาระ ความรู้ และความบันเทิง และการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (สมพงษ์ แดงตาด) พบว่า แบ่งประเภทของรายการโทรทัศน์เป็น 2 ประเภท คือ รายการบันเทิง และรายการที่ให้ความรู้ เช่นเดียวกับ (นรากร ดิยาชน) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ออกอากาศในเดือนพฤศจิกายน 2535 ระหว่าง 16.00 - 19.30 น. ทางสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 สถานี พบว่า รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่ศึกษานำเสนอเนื้อหาเน้นหนักพัฒนาการทางสติปัญญามากที่สุดเช่นเดียวกับสาเหตุที่รับชมรายการไอคิว 180 เป็นเรื่องการเพิ่มพูนความรู้มากที่สุด

2. การศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการกับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการมีการรับรู้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน ซึ่งมีลักษณะตรงตามแบบจำลองอธิบายการใช้สื่อเพื่อตอบสนองความพอใจของ แคทซ์และคณะ (Katz et al, 1974) ซึ่งอธิบายว่าสภาวะของสังคมและจิตใจที่แตกต่างกัน ทำให้มนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันไป ความต้องการที่แตกต่างกันไป ทำให้แต่ละคนคาดหวังว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้แตกต่างด้วย ซึ่งสภาวะทางสังคมในที่นี้คือ ลักษณะการเข้าร่วมรายการและไม่เข้าร่วมรายการของโรงเรียน

สำหรับความพึงพอใจนั้น เห็นได้ว่าความแตกต่างของลักษณะการเข้าร่วมรายการของโรงเรียนไม่มีผลทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้ประโยชน์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ล้วนแล้วแต่มีลักษณะการรับรู้ประโยชน์ในเรื่องเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ คือ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ (ชาญ จันทรเจียวใช้) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในกรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กต้องการขอให้รายการโทรทัศน์แนะนำเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เช่นเดียวกับ (สันทัด ทองรินทร์) ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้อุปถัมภ์รายการที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กผลการวิจัย พบว่า ผู้อุปถัมภ์รายการเห็นว่าโดยเนื้อหาควรเน้นการให้ รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งจะสามารที่จะใช้ประโยชน์ที่ได้รับ ติดตามหาเหตุการณ์ต่าง ๆ (Surveillance) ให้รู้สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นหรือใช้ประโยชน์ในด้านสารสนเทศ การเรียนรู้ ตลอดจนความบันเทิงด้วย ซึ่งหากพิจารณาควบคู่กับความพึงพอใจของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งจะมีความพึงพอใจในเรื่องการได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์มากที่สุด ซึ่งตรงกับ (อรพินท์ ศักดิ์เอี่ยม) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่เด็กได้รับจากชมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก พบว่าเด็กจะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการพัฒนาสติปัญญาและความสามารถพื้นฐานมากที่สุด เช่นเดียวกับ (ภัททจิรา พันธุเสน) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของนักเรียนสตรีนันทบุรี ปีการศึกษา 2535 พบว่า นักเรียนเปิดรับสื่อมวลชนตามประเภทเนื้อหา 3 ประเภทคือ ประเภทบันเทิง, ประเภทข่าว และประเภทความรู้ ซึ่งรายการไอคิว 180 ก็ได้เป็นรายการที่ให้ความรู้ทั้งทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เช่นกัน ตามวัตถุประสงค์ของรายการไอคิว 180 จะเห็นได้ว่านักเรียนได้มีการตั้งการรับรู้ประโยชน์สำหรับการรับสื่อ และเลือกรับสื่อเพื่อตอบสนองการรับรู้ประโยชน์ของตน ความพึงพอใจนั้นเกิดขึ้นจากการรับสื่อ นั้นจึงเป็นผลของการตั้งการรับรู้ประโยชน์ที่ผู้รับสื่อวางไว้ ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

จากแผนภูมิข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแบบจำลองของ แคทซ์ และคณะ (Katz et al., 1974) ว่ามนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันไป ความต้องการที่แตกต่างกันนั้นให้แต่ละคนคาดหวังว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้ต่างกัน ดังนั้น ลักษณะการใช้สื่อของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันก็แตกต่างกันไปด้วย ผลสุดท้ายก็คือ ความพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อจะต่างกันไป นอกจากนี้ แคลปเปอร์ (Klapper, 1960 : 19) ยังมี ทฤษฎีสันับสนุนว่า โดยส่วนใหญ่แล้วคนมีแนวโน้มที่จะเลือกรับเนื้อหาที่สอดคล้องกับทัศนคติ และความสนใจที่มีอยู่จะหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ขัดแย้งกับทัศนคติกับความสนใจของตน

นอกจากนั้นผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า นักเรียนไม่ได้มีความพึงพอใจในการจัดฉาก ของรายการเท่าใดนัก ผู้วิจัยคาดว่าเป็นเพราะการตั้งการรับรู้ประโยชน์ของนักเรียนไม่ได้มุ่งหวังที่จะ เห็นความสวยงามของการผลิตรายการแต่มุ่งหวังที่จะได้รับประโยชน์โดยเฉพาะทางด้านวิชาการ มากกว่า อันเป็นการสนับสนุนให้เห็นชัดเจนขึ้นว่า การตั้งการรับรู้ประโยชน์ไว้แต่แรก จะมีผล ต่อความพึงพอใจในการรับสื่อ นั้น ประเด็นความพึงพอใจใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับกรรับรู้ประโยชน์ ผู้รับสารก็มักจะไม่ได้รับความพึงพอใจนั้น ๆ

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์ กับการรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจ

3.1 เพศ พบว่า นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการและนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคย เข้าร่วมรายการที่มีเพศแตกต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับชมรายการ ไม่แตกต่างกัน (เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ) ซึ่งในการรับรู้ ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง ของโรงเรียนทั้งสองกลุ่มเป็นไป ในแนวทางเดียวกัน คือการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และผลที่ได้รับคือการได้รับความรู้ทาง คณิตศาสตร์ ซึ่งตรงตามปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเปิดรับสื่อมวลชน (ขวัญเรือน กิตติวัฒน์) ที่ว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกระบบสื่อสารเชื่อว่าเพศทำให้เกิดความคล้ายคลึงของการเปิดรับ เนื้อหาของการสื่อสาร รวมถึงการตอบสนองต่อเนื้อหาดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยขอให้ข้อสังเกตว่า รายการโทรทัศน์ประเภทให้ความรู้เชิงวิชาการ สามารถที่จะตอบสนองการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจได้ทั้งเพศชายและเพศหญิงได้ในลักษณะ คล้ายคลึงกันหรือเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งรายการไอคิว 180 เป็นรายการที่ให้ความรู้สั้น

สามารถตอบสนองการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจได้ทั้งเพศชายและเพศหญิงในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน รวมทั้งมีระดับการตอบสนองการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ใกล้เคียงกันด้วย แต่ผู้วิจัยไม่เห็นด้วยว่าถ้าจะนำผลการวิจัยนี้ไปใช้กับรายการประเภทใดให้ความบันเทิง ซึ่งมีความหลากหลายของประเภทรายการมากกว่ารายการที่ให้ความรู้ ซึ่งมีเนื้อหาเป็นกลางและกลวิธีการนำเสนออยู่ในวงจำกัด

3.2 ระดับการศึกษา พบว่า นักเรียนโรงเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมรายการที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน (ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ) โดยต่างรับรู้ประโยชน์ในเรื่องของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และพึงพอใจในเรื่องของเป็นรายการที่ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์ ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. ต้น) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. ปลาย)

ในขณะที่นักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่แตกต่างกัน (ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ) ในเรื่องของการรับรู้ประโยชน์เด็กส่วนใหญ่คิดว่าอยากจะทำให้โรงเรียนของตนเองเข้าร่วมการแข่งขันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. ต้น) เข้าร่วมการแข่งขันในขณะที่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. ปลาย) คิดว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่วนในเรื่องของความพึงพอใจ (ม. ต้น) จะพึงพอใจในเรื่องการได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์ แต่ (ม. ปลาย) มองว่าเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี

การรับรู้ประโยชน์กับระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มคิดว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ยกเว้นในนักเรียนมัธยมต้น (ม. ต้น) ของโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการที่ทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมการแข่งขันนับเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่า กลุ่มนักเรียนมัธยมต้น (ม. ต้น) ในโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการมีลักษณะการรับรู้ประโยชน์อันเกิดจากความต้องการรวมตัวและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างโดดเด่นอันเป็นข้อมูลสนับสนุน การศึกษาชุดตัวแปรความต้องการที่ผู้รับสารต้องการจากสื่อมวลชนที่ McQuail และคณะสร้างไว้และได้ปรับปรุงใหม่ (ศิริชัย ศิริเกษ และ กาญจนา แก้วเทพ) ที่กล่าวว่า ความต้องการรวมตัวและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอื่น ได้แก่ การแสดงออกร่วมกับผู้อื่น, และเกิดความรู้สึกในลักษณะเป็นเจ้าของ, นำไปใช้ในการสนทนาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม, ช่วยในการดำเนินตามบริบททางสังคม, สร้างสายสัมพันธ์กับเพื่อนและสังคม ซึ่งชุดตัวแปรเหล่านี้จะมีผลโดดเด่นต่อการ

รับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ สำหรับผู้รับสารที่อยู่ในวัยช่วงระดับการศึกษา ม. ต้น และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้น ๆ จริง

เรื่องความพึงพอใจนั้น โดยรวมแล้วนักเรียนทั้งสองกลุ่มในทั้งสองระดับการศึกษา คือ ม. ต้น และ ม. ปลาย ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้ทางด้านวิชาการที่ได้รับทั้งสิ้น ผลการวิจัยนี้เป็นข้อชี้ชัดให้เห็นจุดแข็งของรายการว่าเป็นรายการประเภทให้ความรู้ทางด้านวิชาการ โดยเฉพาะสามารถตอบสนองความพึงพอใจของนักเรียนทั้ง 2 ระดับการศึกษา ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของรายการไอคิว 180 อันได้แก่ การให้นักเรียนมีความรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ในระดับชั้นของตนเอง

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับรายการไอคิว 180 กับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ

4.1 ความดีในการรับชม จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการที่มีความดีในการรับชมต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์แตกต่างกัน (ความดีในการรับชมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์) ในขณะที่นักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการที่มีความดีในการรับชมต่างกันจะมีการรับรู้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน (ความดีในการรับชมไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์) และเป็นที่น่าสนใจว่านักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการในแต่ละความดีของการรับชมรายการจะมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้ประโยชน์มากกว่านักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ อาจจะเป็นเพราะการมีส่วนร่วมและสถานภาพของนักเรียนที่ส่งผลให้เกิดการรับรู้ประโยชน์มากขึ้น แตกต่างกันไป ในขณะที่กลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการ ความดีอาจเกิดจากตัวนักเรียนเอง ไม่ได้มีปัจจัยในด้านสถานภาพเข้ามาเกี่ยวข้องดังนั้นความดีจะมากหรือน้อยก็จะไม่ส่งผลต่อการรับรู้ประโยชน์แต่อย่างใดในกลุ่มนี้ สถานภาพของนักเรียนจึงกลายเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อกรรับรู้ประโยชน์โดยตรง ซึ่งตรงกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเปิดรับสื่อมวลชน (ขวัญเรือน กิตติวัฒน์) ซึ่งกล่าวว่า การดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับสติปัญญา ความคิด ทักษะคิดตลอดจนกระบวนการของการรับรู้ การเริ่มรู้ การสนใจ

นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มคือ นักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการกับนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการที่มีความดีในการรับชมปานกลางคือ 1 - 3 ครั้งต่อเดือนจะมีการรับรู้ประโยชน์

ไปในทางเดียวกัน คือ เพื่อให้เป็นคนกล้าแสดงออกกล้าแสดงความสามารถมากที่สุด สำหรับกลุ่มนักเรียนที่ชมรายการทุกสัปดาห์ในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการคิดว่ารายการสามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้มากที่สุด อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการและชมทุกสัปดาห์ อยากให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมการแข่งขัน อันแสดงถึงความต้องการให้ตนเองหรือสังคมของตนเข้าไปมีส่วนร่วมในรายการ หากเปรียบเทียบกับกลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมจะไม่แสดงออกถึงความต้องการในเรื่องดังกล่าวเพราะสังคมของตนได้มีสถานภาพจริงตามนั้นแล้วจึงแสวงหาความต้องการอื่น

สำหรับในด้านความพึงพอใจนั้น พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มที่มีความถนัดในการรับชมรายการต่างกันจะมีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน (ความถนัดในการรับชมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ) โดยนักเรียนทั้งสองกลุ่มโรงเรียนในทุกความถี่จากการรับชม ล้วนมีความพึงพอใจการรับชมรายการไอคิว 180 ที่เหมือนกัน คือ เป็นรายการที่ให้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ซึ่งตรงกับไรท์ (Nright, Charles R, 1927) ที่บอกว่าคนจะเลือกรับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาที่เขาคิดว่าน่าสนใจที่สุด และจะพึงพอใจเมื่อสอดคล้องกับประสบการณ์และความคิดเห็นเดิมที่มีอยู่ ดังนั้น หากนักเรียนดูแล้วเกิดความพึงพอใจ โอกาสที่จะเปิดรับชมซึ่งก็จะมีสูง ซึ่งตรงกับพาล์มกรีน และคณะ (Palmgreen and Others, 1985) ที่ว่าความพึงพอใจที่ได้รับมีจุดเริ่มต้นมาจากการเปิดรับสื่อ เนื้อหาของสื่อหรือสถานการณ์ทางสังคมที่มีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมการเปิดรับสื่ออื่น ซึ่งในทางกลับกัน หากนักเรียนดูแล้วไม่เกิดความพึงพอใจ โอกาสที่จะเปิดรับชมซึ่งก็เป็นไปได้ยาก ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นใหม่ก็จะน้อยลงตามไปด้วย

4.2 ระยะเวลาการติดตามรายการจากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มที่มีระยะเวลาการติดตามรายการแตกต่างกัน จะมีการรับรู้ประโยชน์ที่ไม่แตกต่างกัน (ระยะเวลาที่ติดตามรายการไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์) ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ว่าจะติดตามรายการไอคิว 180 มาเป็นระยะเวลาเท่าไรก็คิดว่าเป็นการช่วยให้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยจึงขอให้ความคิดเห็นว่าการรับรู้ประโยชน์นั้นน่าจะเกิดขึ้น ก่อนตัดสินใจที่จะรับสื่อ ดังนั้น การที่จะรับสื่อมาเป็นเวลานานหรือไม่นาน จึงไม่มีผลต่อการรับรู้ประโยชน์ที่คาดหวังไว้ตั้งแต่ต้นซึ่งตรงตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อ (User and gratification theory) ที่ว่าผู้รับสารจำเป็นต้องมีความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งจากสื่อก่อนจึงจะมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนั้นได้

สำหรับในด้านความพึงพอใจนั้น พบว่า นักเรียนโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมรายการที่มีระยะเวลาติดตามรายการต่างกันจะมีความพึงพอใจในการรับชมรายการไม่แตกต่างกัน (ระยะเวลาการติดตามรายการไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ) เนื่องจากกลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการ มีสถานภาพและสภาพจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจได้มากหรือน้อยโดยไม่ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ติดตามรายการเลย ซึ่งตรงกับ (ขวัญเรือน กิตติวัฒน์) ในสองปัจจัยที่ตัวกำหนดการเปิดรับสื่อมวลชนที่ว่าปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากคนเราจะยึดติดกับกลุ่มสังคมที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิง (Reference group) ในการตัดสินใจที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใด ๆ ก็ตาม ซึ่งจะเห็นได้จากการวิจัยที่พบว่ากลุ่มผู้ที่ติดตามรายการน้อยกว่า 1 ปี ของกลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่เข้าร่วมรายการจะมีความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งระยะเวลาการติดตามรายการจะไม่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจเท่าไรนัก ซึ่งโดยเฉลี่ยจะพึงพอใจในด้านที่เป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี และเป็นรายการที่ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์ ส่วนน้อยที่สุดจะเป็นที่เกี่ยวกับฉากที่ใช้ดำเนินรายการ สำหรับในนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมรายการที่มีระยะเวลาติดตามรายการต่างกัน จะมีความพึงพอใจในการรับชมแตกต่างกัน (ระยะเวลาการติดตามรายการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ) อาจจะเป็นเพราะนักเรียนกลุ่มนี้ต้องใช้ระยะเวลาในการติดตามรายการ จึงจะเกิดความพึงพอใจซึ่งต่างกับกลุ่มที่เข้าร่วมรายการที่อาจจะดูแค่ครั้งเดียวแล้วอาจจะพึงพอใจเลย เพราะโรงเรียนของเขาได้เข้าแข่งขัน สถานภาพการเข้าร่วมรายการจึงมีส่วนเป็นตัวแปรที่สำคัญ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มนักเรียนโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมรายการ ซึ่งติดตามชมรายการระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี มีความพึงพอใจว่าเป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้องในขณะที่ส่วนใหญ่คิดว่ารายการให้ความรู้ทางคณิตศาสตร์และยังเป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การศึกษางานวิจัยเรื่อง "รายการไอคิว 180 กับการเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร" พบว่า ในส่วนของการนำเสนอรายการไอคิว 180 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยากให้มีการเพิ่มการตอบปัญหาในวิชาอื่น ๆ เช่น สังคมศึกษา, ภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ เป็นต้น มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องของการออกอากาศที่ควรเปลี่ยนแปลงเวลาออกอากาศให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น ในวันเสาร์หรืออาทิตย์และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ ได้เข้าร่วมรายการมากขึ้น เช่น การคัดเลือกรอบแรกของแต่ละระดับจาก 10 โรงเรียนให้เหลือ 4 โรงเรียนรวมถึงการเพิ่มเวลาการให้ผู้ชมทางบ้านมีส่วนร่วมมากขึ้น และการเพิ่มเวลาการออกอากาศตามลำดับ

ซึ่งจากผลการวิจัยนั้นได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องของการเข้าร่วมรายการของโรงเรียน ถ้ามีการขยายเปิดโอกาสให้นักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ การเข้าร่วมรายการมากขึ้นแล้ว โอกาสการเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์ ความพึงพอใจในกลุ่มผู้ชมก็จะมีมากขึ้นถ้าเทียบกับกลุ่มที่โรงเรียนไม่ได้เข้าร่วมรายการ ซึ่งการจัดรายการยังค่อนข้างอยู่ในวงที่แคบ ควรจะมีการเปิดกว้างสำหรับโรงเรียนในต่างจังหวัดมากขึ้น อาจจะมีการจัดการแข่งขันคัดเลือกในระดับภาคต่าง ๆ หรือทัวร์ไปจัดรายการตามภาคเพื่อที่จะขยายกลุ่มผู้ชมมากขึ้น และอาจจะนำผู้ชนะเลิศตามภาคต่าง ๆ เข้ามาแข่งขันกันที่ส่วนกลาง เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ ในการนำเสนอรายการและในการแข่งขัน หรืออาจจะเพิ่มการคัดเลือกนักเรียนในแต่ละระดับก่อนก็ได้ เช่น อาจจะมีการคัดเลือกในรอบแรกจาก 10 โรงเรียนให้เหลือ 4 โรงเรียนเพื่อแข่งขันในรายการเพื่อบันทึกเทป และยังเป็นการเพิ่มจำนวน โรงเรียนให้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นด้วย ส่วนในเรื่องของการเพิ่มการตอบปัญหาในวิชาอื่น ๆ นั้น ถือว่าเป็นความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากที่สุด อาจเป็นเพราะรายการค่อนข้างที่จะรองรับได้เฉพาะในนักเรียนสายวิทย์-คณิต หรือ สายศิลป์-คำนวณ แต่ทางกลับกันเรลิมคิดถึงอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีอยู่จำนวนมากเช่นกัน คือกลุ่มของนักเรียนสายศิลป์-ภาษา ซึ่งบุคคลเหล่านี้ก็มีความต้องการในการที่จะมีส่วนร่วมหรือรับรู้ประโยชน์จากรายการเช่นกัน และในเรื่องของการเพิ่มให้ผู้ชมที่บ้านมีส่วนร่วมมากขึ้น นั่นก็จะเป็นการขยายกลุ่มผู้ชมเช่นเดียวกัน อาจจะมีการเพิ่มการตอบปัญหาทางโทรศัพท์หมายเลข 1900 จากทั่วประเทศ ให้ทำการสะสมคะแนนในแต่ละเดือนเพื่อหาผู้ชนะ หรือให้ร่วมตอบคำถามในรายการด้วยก็ได้ และยังเป็นการทำให้เกิดการเปิดรับชมซ้ำเพื่อตอบสนองการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

ส่วนในเรื่องของเวลาไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงเวลาออกอากาศให้เหมาะสมยิ่งขึ้น คือในวันเสาร์หรืออาทิตย์ ถ้าเป็นไปได้กลุ่มเป้าหมายน่าจะมีความสะดวกในการเปิดรับชมมากยิ่งขึ้น เพราะวันธรรมดาต้องมีการไปโรงเรียน กว่าที่จะกลับมาอีก ทั้งบางคนยังต้องทำการบ้านหรือช่วยการงานที่บ้าน ทำให้การเปิดรับชมในวันธรรมดา อาจจะไม่ค่อยสะดวก อีกทั้งในเรื่องของการขยายเวลาการออกอากาศจาก 30 นาทีนั้น ถ้าเป็นไปได้ก็จะทำให้รายการมีสีสันขึ้นมาอยู่มากทีเดียว เช่น อาจจะมีการเพิ่มช่วงให้ความรู้ในแต่ละวิชาที่เอนทรานซ์ เกร็ดความรู้ หรือเคล็ดลับต่าง ๆ เพื่อให้รายการมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

สิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบในงานวิจัยชิ้นนี้ ยังมีหลายสิ่งที่เป็นความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่อยากจะให้ผู้ผลิตรายการตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งทางผู้วิจัยคิดว่าผู้ผลิตเองควรที่จะมีการปรับปรุงรายการไอคิว 180 โฉมใหม่ให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการแข่งขันและตอบสนอง

ความต้องการของผู้บริโภค ในเรื่องข้อจำกัดบางประการนั้น ผู้ผลิตเห็นว่ารายการไอคิว 180 เป็นรายการที่มีคุณภาพรายการหนึ่งที่ผลิตมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน น่าจะมีผู้ร่วมลงทุนผลิตรายอื่นให้ความสนใจในรายการ เพื่อที่จะร่วมกันปรับปรุงและสร้างสรรค์รายการตอบปัญหาให้ความรู้ทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

ณ ปัจจุบันรายการไอคิว 180 ได้งดทำการออกอากาศชั่วคราว แต่ในอนาคตอาจจะเห็นรายการคุณภาพอย่างรายการไอคิว 180 ปรากฏสู่สายตาผู้ชมอีกครั้ง แต่ทั้งนี้การกลับมาใหม่นั้นจะมีอะไรเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดต้องติดตามรับชมต่อไป รายการไอคิว 180 อาจจะเป็นรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้ ความบันเทิงที่สมบูรณ์แบบรายการหนึ่งในรายการโทรทัศน์ไทยในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยในอนาคต

1. จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “รายการไอคิว 180 กับการเปิดรับชม การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” ได้ทำการศึกษาเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งยังค่อนข้างแคบ ถ้าเป็นไปได้งานวิจัยต่อไปอาจจะมีการศึกษาในระดับประเทศ ทั้งโรงเรียนในตัวเมือง และโรงเรียนในชนบท เพื่อความสมบูรณ์แบบของข้อมูล เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารายการลักษณะเดียวกันนี้ต่อไป
2. งานวิจัยเรื่องนี้ทำการเปรียบเทียบในส่วนเฉพาะรายการไอคิว 180 รายการเดียว ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบรายการลักษณะเดียวกันในเรื่องของการเปิดรับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ อาจจะเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร หรือระดับประเทศก็ได้
3. การวิจัยครั้งนี้เป็นแค่เพียงการเริ่มต้นศึกษารายการไอคิว 180 ในแนวต่าง ๆ ซึ่งจะเกี่ยวกับผู้รับสารเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งไม่ได้ศึกษาในส่วนของผู้ส่งสารคือตัวรายการไอคิว 180 ถ้าเป็นไปได้ก็น่าจะมีการศึกษาในส่วนลึกของตัวรายการ เช่น กระบวนการผลิตรายการและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อรายการ รวมถึงกลยุทธ์ของรายการนี้ หรือของรายการลักษณะเดียวกันนี้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กาญจนา แก้วเทพ และ ศิริชัย ศิริกาละ. **ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน**. กรุงเทพมหานคร :
ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ขวัญเรือน กิติวัฒน์. **แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร**. ใน **พลศาสตร์ของการสื่อสาร**. หน่วยที่ 2. หน้า 23-26. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.
- ปนัดดา ชนสดีชัย. **ละครโทรทัศน์ไทย**. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ทีระ จิระโสภณ. **ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน**. ใน **หลักและทฤษฎีการสื่อสาร**. หน่วยที่ 9-15. หน้า 636-639. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529.

วารสาร

- ขวัญเรือน ไชยอุดม. **วิทยุกับบทบาทสังคม**. **นิเทศสาร 6** (ธันวาคม 2520) : 25.
คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2535.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, **การใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ** : **ทฤษฎีงานวิจัย และข้อเสนอแนะต่อการศึกษานิเทศศาสตร์พัฒนาการ**. **วารสารนิเทศศาสตร์ 6**, 2528.
- อรรณพ เขียวदार. **บทบาทของโทรทัศน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและการศึกษา**. **นิเทศสาร 5** (กุมภาพันธ์ 2520) : 171.

วิทยานิพนธ์

- กิติ สมานไทย. "ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการอ่านวารสารกับระดับภูมิความรู้ทั่วไปของเด็กนักเรียนในกรุงเทพมหานคร". **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.**

- ชาญ จันทร์เจริญชัย. "ความต้องการของประชาชนที่เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก
ในกรุงเทพมหานคร". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาโสตทัศนศึกษาบัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- นารากร ดิษยาน. "การวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก". วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2536.
- ปณิตตา ทองสิมา. "การใช้โทรทัศน์ของเด็กภายในครอบครัว". วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิตภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ภทิตดา พันธุ์มเสน. "การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของนักเรียนโรงเรียน
สตรีนันทบุรี ปีการศึกษา 2535". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาสื่อสาร
มวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สมพงษ์ แดงตาต. "ความคิดเห็นของผู้ปกครองในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับรายการที่เหมาะสม
สำหรับเด็ก". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- อรนุช สูดประเสริฐ. "การวิเคราะห์รายการแข่งขันชิงรางวัลทางโทรทัศน์". วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2537.
- อรพินท์ ศักดิ์เอี่ยม. "การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่เด็กได้รับจากการชมรายการโทรทัศน์
สำหรับเด็ก". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการบัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

เอกสาร

สถิติแห่งชาติ. สำนักงานนายกรัฐมนตรี. รายงานการสำรวจเกี่ยวกับสื่อมวลชน (วิทยุ
และโทรทัศน์). กรุงเทพมหานคร : ห.จ.ก. โรงพิมพ์อักษรไทย, 2532.

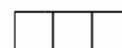
ภาษาอังกฤษ

Book

Atkin, Charles K. Instrumental Utilities and Information and Information Seeking.
In Peter Clarke (ed.). **New Model for Mass Communication Research**. Beverly Hill.
Sage Publication, 1973.

- Carey, J.W., and Kreilling, A.L. Popular culture and uses and gratifications : Note toward as accommodation. **In The uses of mass communication.** pp, 226-227. California : Sage, 1986.
- Fiske, J. Realism and ideology, in **Television culture**, pp. 37-47. London : Methuen, 1987.
- George A. Miller. **Language and Communication.** 16 June 1966, p. 6.
- Mun L. Norman. **Introduction of Psychology.** (Boston : Houghton Muffin Co., 1971), p.77.
- Phillip Palmgreen and J.D. Rayburn. **An Expectancy - Value Approach to Media Gratification.** In Media Gratification Research Current Perspective. U.S.A : Sage, 1985.
- Schramm, Wilbur. Channel and Audiences. In **Handbook of Communication.** Chicago : Ran Menally Collage Publishing Company, 1973.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง รายการไอคิว 180 กับการเปิดรับ การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่ตรงกับคำตอบของท่านและกรอกข้อความลงใน
ช่องว่างที่กำหนดไว้

สำหรับเจ้าหน้าที่

ตอนที่ 1 การเปิดรับชมรายการไอคิว 180

1. ปกติแล้วท่านเคยดูรายการไอคิว 180 บ่อยแค่ไหน 1
 - () ชมรายการทุกสัปดาห์
 - () ชมรายการเดือนละ 1 - 3 ครั้ง
 - () ชมรายการปีละ 1 - 6 ครั้ง

2. ในแต่ละครั้งที่ท่านดูรายการไอคิว 180 ท่านดูเป็นระยะเวลานานแค่ไหน 2
 - () ดูจนจบรายการ
 - () ดูไม่จบรายการ
 - () ดูจนจบรายการบ้างและดูไม่จบรายการบ้าง

3. ท่านติดตามรายการไอคิว 180 มานานแค่ไหน 3
 - () ต่ำกว่า 1 ปี
 - () 1 - 6 ปี
 - () 6 ปีขึ้นไป

4. ท่านดูรายการไอคิว 180 เพราะเหตุผลใดมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

4

- () ได้เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น
- () ได้เพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้รอบตัว
- () ได้ฝึกฝนทักษะด้านต่างๆ เช่น การคิดเลข การประดิษฐ์ เป็นต้น
- () รูปแบบรายการน่าสนใจ ชวนให้ติดตาม
- () ชอบพิธีกร / ผู้ดำเนินรายการ
- () จะได้สามารถพูดคุยกับเพื่อนๆ ได้
- () ทำให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน
- () ได้มีส่วนร่วม เช่น การตอบคำถามไปด้วยขณะนั่งดูรายการ
- () มีการโฆษณาตัวอย่างให้เห็นทางโทรทัศน์
- () ครู อาจารย์ หรือผู้ปกครองแนะนำ

ตอนที่ 2 การคาดหวังประโยชน์จากการชมรายการไอคิว 180

ท่านคิดว่าดูรายการไอคิว 180 แล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

การคาดหวังประโยชน์ต่อรายการ ไอคิว 180	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	สำหรับเจ้าหน้าที่
1. ทำให้คิดที่ไปชมรายการในห้องส่งสถานี						5 ☐
2. ทำให้คิดที่ไปตอบคำถามในรายการ						6 ☐
3. ทำให้คิดที่จะให้โรงเรียนของตนเข้าร่วมการแข่งขัน						7 ☐
4. ช่วยในการสนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับรายการได้ดี						8 ☐
5. ช่วยให้เกิดเลขได้ไวขึ้น (ฝึกฝนทักษะทางคณิตศาสตร์)						9 ☐
6. ช่วยให้เป็นนักคิด ประดิษฐ์สร้างสรรค์สิ่งของ						10 ☐
7. สามารถนำไปใช้ในการเรียนและเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้						11 ☐
8. เพื่อที่จะเชียร์เพื่อนหรือโรงเรียนตนเองตอนออกรายการ						12 ☐
9. เพื่อให้เป็นคนกล้าแสดงออกและกล้าแสดงความสามารถ						13 ☐
10. ช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์						14 ☐
11. สามารถนำไปใช้ในการสอบเอนทรานซ์						15 ☐
12. ช่วยตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา						16 ☐

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่ได้รับการชมรายการไอคิว 180

ท่านคิดว่ามีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใดภายหลังการรับชมรายการไอคิว 180

ความพึงพอใจต่อรายการไอคิว 180	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	สำหรับเจ้าหน้าที่
1. เป็นรายการตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่ดี						17 ☐
2. เป็นรายการที่ฝึกให้มีการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง						18 ☐
3. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน						19 ☐
4. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์						20 ☐
5. เป็นรายการที่ทำให้ได้รับความรู้ทางวิทยาศาสตร์						21 ☐
6. เป็นรายการที่ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วมกับรายการ						22 ☐
7. เป็นรายการที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนหันมาสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์						23 ☐
8. ความน่าสนใจในการดำเนินรายการของพิธีกร / ผู้ดำเนินรายการ						24 ☐
9. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออกอากาศเดิม วันพฤหัสบดีเวลา 18.30 น. – 19.00 น.						25 ☐
10. ความเหมาะสมของช่วงเวลาการออกอากาศใหม่ วันพฤหัสบดีเวลา 17.15 น. – 17.45 น. (เริ่ม 1 มิ.ย. 43)						26 ☐
11. ฉากที่ใช้ในการดำเนินรายการสวยและน่าสนใจ						27 ☐
12. ภาพรวมของรูปแบบรายการทั้งรายการ						28 ☐

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อรายการไอคิว 180

ท่านมีข้อเสนอแนะต่อรายการไอคิว 180 อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

	สำหรับเจ้าหน้าที่
() อยากให้มีการเพิ่มเวลารายการ	29 ☐
() ควรเพิ่มโรงเรียนที่เข้าแข่งขันให้มากกว่า 4 โรงเรียน	30 ☐
() ควรเพิ่มการตอบปัญหาในวิชาอื่นๆ เช่น สังคมศึกษา, ภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ เป็นต้น	31 ☐
() ควรให้ผู้ชมที่บ้านมีส่วนร่วม	32 ☐
() ควรให้ผู้ชมในห้องส่งมีส่วนร่วมมากขึ้น	33 ☐
() ควรเปลี่ยนพิธีกร / ผู้ดำเนินรายการใหม่	34 ☐
() ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของรายการใหม่	35 ☐
() ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนโรงเรียนต่างๆ ได้เข้าร่วมมากขึ้น เช่น การคัดเลือก
รอบแรกของแต่ละระดับจาก 10 โรงเรียนให้เหลือ 4 โรงเรียน เป็นต้น	36 ☐
() ควรขยายโอกาสให้เข้าร่วมรายการ เช่น ควรขยายโอกาสในการแข่งขันระดับอุดมศึกษา
หรือประชาชนทั่วไป	37 ☐
() ควรเปลี่ยนแปลงเวลาออกอากาศให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น ในวันเสาร์ หรืออาทิตย์	38 ☐

ตอนที่ 5 ข้อมูลทั่วไป

	สำหรับเจ้าหน้าที่
1. เพศ () ชาย () หญิง	39 ☐
2. นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้น	40 ☐
() มัธยมศึกษาปีที่ 1	
() มัธยมศึกษาปีที่ 2	
() มัธยมศึกษาปีที่ 3	
() มัธยมศึกษาปีที่ 4	
() มัธยมศึกษาปีที่ 5	
() มัธยมศึกษาปีที่ 6	
3. โรงเรียน	41 ☐

รายชื่อโรงเรียนในเขต กทม. ที่เข้าร่วมรายการไอคิว 180

ระหว่างวันที่ 1 เม.ย. 42 - 31 มี.ค. 43

โรงเรียน	จำนวน/ครั้ง
มัธยมวัดสิงห์	8
วัดเทพศิรินทร์	5
ลาดปลาเค้าพิทยาคม	5
สวนกุหลาบ	4
อัญมณีชัยอนุบาล	3
สวนอนันต์	3
สายน้ำผึ้ง	3
มาแตร์ เดอี วิทยาลัย	2
อำนวยการพิทยาคม	2
ไทรมิตรวิทยาลัย	2
มหารณพาราม	2
จันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม	2
แม่พระฟาติมา	1
ปทุมคงคา	1
เตรียมอุดมศึกษา	1
มัธยมวัดธาตุทอง	1
จันทร์หุ่นบำเพ็ญ	1
วัดน้อยใน	1
สตรีศรีสุริโยทัย	1
นวมินทราชินูทิศบดินทรเดชา	1
ศึกษานารี	1
บดินทรเดชา 2	1
ราชวินิตบางแคปานจ้ำ	1

รายการไอคิว 180

เครือข่ายเมณฑไทยได้ดำเนินรายการไอคิว 180 มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 จนถึงปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) รูปแบบและวัตถุประสงค์

เป็นรายการถามตอบปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ให้เยาวชนสนใจวิทยาศาสตร์และการคำนวณมากขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาชั้นอุดมศึกษา และฝึกการสังเกตประกอบการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง อีกทั้งเปิดโอกาสให้เยาวชนไทยใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และแสดงความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ

2) เนื้อหาของรายการ

ช่วงแรก เสนอผลจากกิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ ของเยาวชน ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 จากโรงเรียนทั่วประเทศ โดยผู้สนใจสามารถสมัครเข้าร่วมโครงการผ่านทางรายการไอคิว 180 ได้ รวมทั้งโรงเรียนที่เสนอโครงการผ่านทางสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย

ช่วงที่สอง การแข่งขันตอบปัญหาจากการชมเทปวิทยาศาสตร์

ช่วงที่สาม การแข่งขันตอบปัญหาโจทย์คณิตศาสตร์

3) เป้าหมายกลุ่มผู้ชม

นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจในวิชาการและวิทยาการใหม่ ๆ ด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

4) ความยาวของรายการ

30 นาที

5) แหล่งผลิตและการผลิต

บันทึกเทป ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9

6) วันเวลาออกอากาศ

ทุกวันพฤหัสบดี 17.15 - 17.45 น.

7) พิธีกร

อาจารย์ชัยณรงค์ มนเทียรวิเชียรฉาย

โครงการผลิตสารคดีโทรทัศน์ 5 นาที เพื่อออกอากาศในรายการ ไอทีวี 180

ชื่อช่วง	"นักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่"
แนวคิด	การดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต เทคโนโลยีและวิชาการสมัยสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งต่าง ๆ มากมาย ทั้งในด้านที่เกิดผลบวกและผลลบต่อการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เมื่อวิถีธรรมชาติที่เคยดำรงอยู่ต้องมีอันเปลี่ยนแปลงไปมนุษย์จึงมีความจำเป็นต้องคิดค้นสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาทดแทน เพื่อสร้างสมดุล ให้กับโลกใบนี้ต่อไป การสนับสนุนให้เยาวชนไทยเป็นคนช่างสังเกต และค้นคว้าศึกษาหาวิธีการต่าง ๆ มาช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น ข้อมเป็นแนวทางที่เหมาะสม และจะเป็นพื้นฐานการปลูกฝังความคิดทางวิทยาศาสตร์ต่อไปในอนาคต และเขาเหล่านั้นจะเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนไทยเป็นคนช่างคิด ช่างสังเกต อันเป็นอุปนิสัยพื้นฐานของนักวิทยาศาสตร์ 2. เป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของเยาวชนไทย ซึ่งสามารถนำสิ่งที่คิดค้นขึ้นมาได้นี้ไปใช้งานได้ในชีวิตจริง 3. เป็นการร่วมเผยแพร่กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ซึ่งเกิดจากความคิดสร้างของเยาวชนไทยออกสู่สาธารณชน
เนื้อหา	นำเสนอผลงานการคิดค้น โครงการวิทยาศาสตร์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยมันสมองและฝีมือของเยาวชนไทย ที่ช่วยกันคิดค้นและสร้างขึ้นมา จนสามารถเกิดประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป
รูปแบบการนำเสนอ	เป็นสารคดีประกอบการบรรยาย เห็นภาพการทำงานร่วมกันของกลุ่มเยาวชนที่ช่วยกันสร้างสรรค์โครงการ สัมภาษณ์ถึงแนวคิดในการทำงาน วิธีการทำงาน และสาธิตการทำงานตามรายละเอียดของโครงการนั้น ๆ
ความยาว	ตอนละ 5 นาที

ค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการ ไอศกรีม 180

ค่าเช่าเวลาออกอากาศ	50,000 บาท
ค่าผลิตรายการ	40,000 บาท
ค่าผลิตสารคดีสั้นทางวิทยาศาสตร์	25,000 บาท
ค่าทุนการศึกษา	10,000 บาท
เบ็ดเตล็ด	<u>5,000 บาท</u>
รวม	<u><u>130,000 บาท</u></u>

(หมายเหตุ) เป็นค่าใช้จ่ายต่อตอนโดยประมาณ

ที่มาของข้อมูล : ฝ่ายประชาสัมพันธ์ บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)